

Π2 – Ειδικός οδηγός για «ξενοδοχειακές επιχειρήσεις» για τη διαχείριση των αποβλήτων και την ανακύκλωση

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

1

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αντικείμενο παραδοτέου	5
 Εισαγωγή	6
 ΒΗΜΑ 1 - Καταγραφή νομικών αδειοδοτικών περιβαλλοντικών υποχρεώσεων	10
Πίνακας 1: Πίνακας νομικών και περιβαλλοντικών υποχρεώσεων για θέματα διαχείρισης αποβλήτων	10
 ΒΗΜΑ 2 - Δημιουργία περιβαλλοντικής πολιτικής, ορισμός ομάδας για τη διαχείριση των αποβλήτων και δέσμευση πόρων	11
2.1 Πολιτική για την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων.....	11
Πίνακας 2.1: Υπόδειγμα περιβαλλοντικής πολιτικής.....	12
2.2 Ορισμός ομάδας και δέσμευση πόρων	12
Πίνακας 2.2 : Ομάδα διαχείρισης αποβλήτων και ενδεικτικές υπευθυνότητες	13
Πίνακας 2.3 : Συναντήσεις ομάδας και πρακτικό	14
 ΒΗΜΑ 3 - Προσδιορισμός και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.....	15
3.1 Προσδιορισμός παραγόμενων αποβλήτων	15
Πίνακας 3.1.α: Ενδεικτική λίστα παραγόμενων αποβλήτων	15
Εικόνα 3.1.α: Χαρτογράφηση απόβλητων – Ενδεικτικό παράδειγμα	17
Εικόνα 3.1.β: Τυπικοί από Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων	18
Πίνακας 3.1.β: Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης παραγωγής αποβλήτων	18
3.2 Καταγραφή διαθέσιμου εξοπλισμού διαχείρισης αποβλήτων	20
Πίνακας 3.2.α: Ενδεικτικός πίνακας για την καταγραφή του εξοπλισμού	20
Πίνακας 3.2.β: Έντυπο καταγραφής διαθέσιμου εξοπλισμού σε κάδους.....	21
3.3 Καταγραφή συμβάσεων διαχείρισης αποβλήτων και κόστος διαχείρισης.....	21
Πίνακας 3.3.α: Πίνακας καταγραφής συμβάσεων και διαχειριστών αποβλήτων.....	22
3.4 Κόστος διαχείρισης αποβλήτων.....	22
Εικόνα 3.4: Ορατά και κρυμμένα κόστη διαχείρισης αποβλήτων.....	23
Πίνακας 3.4: Πίνακας καθορισμού κόστους / εσόδων διαχείρισης αποβλήτων	24

2

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.5 Καταγραφή ποσοτήτων αποβλήτων	25
Πίνακας 3.5.α: Ειδικά βάρη αποβλήτων	25
Πίνακας 3.5.β: Πίνακας καταγραφής ποσοτήτων αποβλήτων και καθορισμού ορίου βάσης	26

ΒΗΜΑ 4 - Σχεδιασμός και καταγραφή του σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων και πρακτικές συμβουλές.....	27
Εικόνα 4.1: Πυραμίδα διαχείρισης αποβλήτων.....	28
4.1 Καλές πρακτικές αειφορικής διαχείρισης αποβλήτων	28
4.2 Τρόφιμο απόβλητο – σπατάλη τροφίμων.....	34
Εικόνα 4.2: Πυραμίδα διαχείρισης των αποβλήτων τροφίμων.....	35
Πίνακας 4.2: Πρακτικές για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων.....	36
Εικόνα 4.2 Ενημερωτικό υλικό για τη μείωση του των αποβλήτων τροφίμων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	37
4.3 Θέσπιση στόχων και καταγραφή σχεδίου δράσεων.....	37
Πίνακας 4.3: Ενδεικτική μορφή σχεδίου δράσης διαχείρισης αποβλήτων και παραδείγματα	38

ΒΗΜΑ 5 - Σχεδιασμός για την εγκατάσταση απαιτούμενου εξοπλισμού.....	41
Πίνακας 5: Ενδεικτικές λύσεις εξοπλισμού για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.....	41

ΒΗΜΑ 6 – Οργάνωση και καταγραφή της νέας διαδικασίας διαχείρισης και ροής των αποβλήτων.....	43
---	-----------

ΒΗΜΑ 7 - Εκπαίδευση προσωπικού και ενημέρωση πελατών	43
7.1 Εκπαίδευση προσωπικού.....	43
Πίνακας 7.1 : Καταγραφή εκπαιδεύσεων προσωπικού.....	44
7.2 Ενημέρωση πελατών.....	44

ΒΗΜΑ 8 - Παρακολούθηση, στόχοι και συγκριτική αξιολόγηση – δημιουργία δεικτών παρακολούθησης – Ετήσιες εκθέσεις αποβλήτων και ηλεκτρονικό μητρώο.	45
---	-----------

8.1 Παρακολούθηση της επίδοσης στα θέματα διαχείρισης αποβλήτων	45
Πίνακας 8.1.α: Μηνιαία παρακολούθηση αποβλήτων ανά ρεύμα αποβλήτων	45
Πίνακας 8.1.β: Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης για την αειφορική διαχείριση των αποβλήτων	46
8.2 Δείκτες αριστείας	46
Πίνακας 8.2.α: Ενδεικτικά βάρη παραγωγής αποβλήτων ανά είδος καταλύματος σε κιλά ανά διανυκτέρευση	47
 ΒΗΜΑ 9 – Εσωτερικές επιθεωρήσεις – Ανασκόπηση και ετήσιες αναφορές	48
 ΒΗΜΑ 10 – Ανασκόπηση από τη διοίκηση	49
 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	50
ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΥΠΙΚΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ XXX	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΗΜΑΝΣΕΩΝ ΚΑΔΩΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ...	64

Αντικείμενο παραδοτέου

Το δεύτερο μέρος της μελέτης περιλαμβάνει τη δημιουργία του ειδικού οδηγού για τις τουριστικές επιχειρήσεις, ξενοδοχεία και καταλύματα, για την αειφόρο διαχείριση των στερεών αποβλήτων και την ανακύκλωση.

Ο οδηγός εξετάζει τις νομικές απαιτήσεις διαχείρισης των αποβλήτων και δίνει έμφαση στις πρακτικές μείωσής τους με κύριο άξονα την ανακύκλωση. Επιπλέον, περιλαμβάνει τις προτεινόμενες διαδικασίες ανακύκλωσης, τις διαδικασίες για την χαρτογράφηση των στερεών αποβλήτων, την αποθήκευση και τη διαχείρισή τους, τον απαιτούμενο εξοπλισμό, καθώς και πρακτικές συμβουλές για τον περιορισμό και την ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εισαγωγή

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο τουριστικός κλάδος συνεισφέρει στην παραγωγή 35 εκ τόνων αποβλήτων τον χρόνο ποσότητα που αντιστοιχεί περίπου στο 7% της συνολικής παραγωγής αποβλήτων του κλάδου των υπηρεσιών. Αντίστοιχα είναι και τα στοιχεία στην Ελλάδα όπου η **μέση παραγωγή ανά ατομοδιανυκτέρευση στην Ελλάδα υπολογίζεται με εκτιμήσεις ανέρχεται σε 1,7-2,5 kg/ατομοδιανυκτέρευση**. Έτσι ο ξενοδοχειακός τομέας μαζί με την κρουαζιέρα (27εκ αφίξεις και επιπλέον 2 εκ κρουαζιέρας) στην Ελλάδα παράγει περίπου 400.000-550.000 τόνους αστικά απόβλητα κατά τη λειτουργία τους ενώ μαζί με την εστίαση ο αριθμός ανέρχεται περίπου στους 600.000-650.000 τόνους αστικά απόβλητα το χρόνο. Σε αυτές τις ποσότητες η ανακύκλωση υπολογίζεται σε περίπου 250.000 – 350.000 τόνους ενώ τα οργανικά περίπου σε 200.000 – 250.000 τόνους ανά έτος. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι παραπάνω παραγόμενες ποσότητες προέρχονται από την επτάμηνη κατά μέσο όρο λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΞΕΕ) που ήταν διαθέσιμα μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2016, η χώρα μας διαθέτει 9.730 ξενοδοχειακές μονάδες συνολικής δυναμικότητας 788.553 κλινών. Γίνεται λοιπόν αμέσως αντιληπτό πόσο σημαντικό είναι να υπάρχουν εργαλεία που να μπορούν να υποβοηθήσουν τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις να διαχειριστούν αειφόρα τα απόβλητα τους υπό το πρίσμα μάλιστα της νέας νομοθεσίας ανακύκλωσης Ν.4496/2017.

Ο χρηστικός αυτός οδηγός έχει ως στόχο να βοηθήσει μια ξενοδοχειακή επιχείρηση ή ένα τουριστικό κατάλυμα οποιουδήποτε μεγέθους, να διαχειριστεί αειφόρα τα απόβλητα του (μη επικίνδυνα και επικίνδυνα) και να θέσει στόχους για τη μείωση, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση τους. Η μεθοδολογία που αναπτύσσεται σε δέκα βήματα, θα πρέπει να εφαρμοστεί βήμα – βήμα και πρέπει να σημειωθεί ότι έχει εφαρμογή σε καταλύματα οποιουδήποτε μεγέθους.

Η αειφόρος διαχείριση αποβλήτων είναι η διεργασία της παρακολούθησης, διαχείρισης και διαρκούς βελτίωσης αναφορικά με τη μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ορθή απόθεση των επικινδύνων και μη επικινδύνων αποβλήτων ενός οργανισμού

Οι λόγοι για τους οποίους τα ξενοδοχεία και τα τουριστικά καταλύματα θα πρέπει να διαχειρίζονται τα απόβλητά τους είναι οι παρακάτω:

- Η διαχείριση των αποβλήτων, αποτελεί Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθετική απαίτηση, ενώ πλέον με τη λειτουργία του ΗΜΑ (Ηλεκτρονικού Μητρώου Αποβλήτων) στην Ελλάδα, κάθε οργανισμός που παράγει απόβλητα πρέπει να παρουσιάζει ετησίως στοιχεία για τη διαχείρισή τους. Η τήρηση της νομοθεσίας αποτελεί ένδειξη συμμόρφωσης και οργάνωσης και προφανώς είναι υποχρεωτική.
- Συμβάλει ουσιαστικά στην προστασία του περιβάλλοντος, προστατεύοντας τον προορισμό από περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Αποδεικνύει τη δέσμευση ενός οργανισμού για την προστασία του περιβάλλοντος
- Ένα πρόγραμμα διαχείρισης αποβλήτων μπορεί να βοηθήσει στη μείωση της παραγωγής των αποβλήτων, στη διαχείρισή τους αλλά και στη μείωση του κόστους της λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- Πολλά από τα παραγόμενα απόβλητα έχουν αξία και μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν. Η έννοια της κυκλικής οικονομίας μπορεί να ενταχθεί και στις ξενοδοχειακές μονάδες με σημαντικά οικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη
- Οι παγκόσμιες τάσεις οδηγούν τις επιχειρήσεις στη μείωση των αποβλήτων και στα μηδενικά απόβλητα. Η έννοια των zero waste hotels ακούγεται ολοένα και περισσότερο.
- Η διαχείριση των αποβλήτων αποτελεί βασικό κριτήριο για την πιστοποίηση σε περιβαλλοντικά πρότυπα.

Για την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων εντός μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης, ανεξαρτήτως μεγέθους, ο οδηγός αυτός προτείνει τα παρακάτω

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

7

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

δέκα βήματα. Στη λογική της μεθοδολογίας που αναπτύσσεται, περιλαμβάνεται η έννοια της δέσμευσης του οργανισμού, της διαρκούς βελτίωσης, του προγραμματισμού, των δράσεων, των ελέγχων και των ανασκοπήσεων.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΕΚΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΒΗΜΑ 1 – Κατάγραψε τις νομικές και αδειοδοτικές περιβαλλοντικές υποχρεώσεις της επιχείρησής σου

ΒΗΜΑ 2 – Σύνταξε την περιβαλλοντική πολιτική, όρισε την ομάδα της διαχείρισης των αποβλήτων και δέσμευσε τους απαιτούμενους πόρους

ΒΗΜΑ 3 – Ανάλυσε την υφιστάμενη κατάσταση της διαχείρισης των αποβλήτων

ΒΗΜΑ 4 – Σχεδίασε και κατάγραψε το πλάνο για τη μείωση, επανάχρηση και ανακύκλωση των αποβλήτων της επιχείρησής σου βάσει των αναγκών, δυνατοτήτων και στόχων που έχουν τεθεί

ΒΗΜΑ 5 – Χωροθέτησε και εγκατάστησε τον κατάλληλο εξοπλισμό για τη διαχείριση των αποβλήτων

ΒΗΜΑ 6 – Οργάνωσε και κατάγραψε τη νέα διαδικασία της διαχείρισης και ροής των αποβλήτων ανά τμήμα ή διεργασία της επιχείρησης

ΒΗΜΑ 7 – Εκπαίδευσε το προσωπικό σου και ενημέρωσε τους πελάτες για τις δράσεις διαχείρισης των αποβλήτων που θα ακολουθηθούν

ΒΗΜΑ 8 – Θέσε στόχους παρακολούθησης με τη χρήση δεικτών. Σύνταξε εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησε τα αποτελέσματα

ΒΗΜΑ 9 – Διενέργησε εσωτερικές επιθεωρήσεις και αξιολόγησε τα ευρήματα τους

ΒΗΜΑ 10 – Ανασκόπησε τη διαδικασία και τους στόχους και επανασχεδιάσε με γνώμονα τη συνεχή βελτίωση

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

9

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΒΗΜΑ 1 - Καταγραφή νομικών αδειοδοτικών περιβαλλοντικών υποχρεώσεων

Η καταγραφή των νομικών, αδειοδοτικών και περιβαλλοντικών υποχρεώσεων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, περιλαμβάνει τον εντοπισμό της νομοθεσίας σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων αλλά και τις υποχρεώσεις της κάθε ξενοδοχειακής εγκατάστασης για την εφαρμογή της. Οι περιβαλλοντικές νομικές υποχρεώσεις περιγράφονται συνήθως στους περιβαλλοντικούς όρους ή τις πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις της κάθε εγκατάστασης αν υπάρχουν όπως και στις διάφορες άδειες λειτουργίας.

Περιληπτικά οι νομικές υποχρεώσεις για τη διαχείριση των αποβλήτων των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων βρίσκονται στο παράρτημα ΙΙΙ του οδηγού.

Για την καταγραφή και την αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας προτείνεται η χρήση του παρακάτω πίνακα από όλες τις τουριστικές επιχειρήσεις. Η μορφή του πίνακα 1 μπορεί να αξιοποιηθεί και για το σύνολο της νομοθεσίας που αφορά στη λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων.

Πίνακας 1: Πίνακας νομικών και περιβαλλοντικών υποχρεώσεων για θέματα διαχείρισης αποβλήτων

ΘΕΜΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	ΦΕΚ / ΤΙΤΛΟΣ	ΠΩΣ ΣΧΕΤΙΖΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΜΟΥ	ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΓΙΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ / ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
Π.Χ Να τηρείται το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων	υπ. αριθ. 43942/4026/16 ΚΤΑ (ΥΕΚ2992/Β/19-9-2016)	Ο οργανισμός μου εμπίπτει στις κατηγορίες των επιχειρήσεων που απαιτείται δήλωση αποβλήτων στο ΗΜΑ	Οργάνωση και καταχώρηση στοιχείων στο ΗΜΑ	Εκθέσεις αποβλήτων	Χ

10

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τip για τις μικρές επιχειρήσεις / καταλύματα: Για τις μικρές επιχειρήσεις οι νομικές απαιτήσεις είναι οι ίδιες με την εξαίρεση ότι δεν υπόκεινται στην υποβολή δήλωσης αποβλήτων μέσω του ΗΜΑ, εφόσον δε διαθέτουν περιβαλλοντικούς όρους ή Πρότυπες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις γνωστές ως ΠΠΔ.

ΒΗΜΑ 2 - Δημιουργία περιβαλλοντικής πολιτικής, ορισμός ομάδας για τη διαχείριση των αποβλήτων και δέσμευση πόρων

2.1 Πολιτική για την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων

Η γραπτή δέσμευση του οργανισμού για την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων δίνεται μέσω της περιβαλλοντικής πολιτικής. Η περιβαλλοντική πολιτική θα πρέπει να υπογράφεται από την ανώτερη διοίκηση για να έχει μεγαλύτερη αλλά και ουσιαστική ισχύ. Η πολιτική για την αειφορική διαχείριση των αποβλήτων μπορεί να αποτελεί μέρος και μιας ευρύτερης περιβαλλοντικής – αειφορικής πολιτικής του οργανισμού.

Η περιβαλλοντική πολιτική θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε όλα τα μέλη του προσωπικού και τα ενδιαφερόμενα μέρη όπως πελάτες, συνεργάτες, προμηθευτές προκειμένου όλοι να γνωρίζουν τις δεσμεύσεις και δράσεις του οργανισμού για το συγκεκριμένο θέμα.

Παρακάτω δίνεται ένα παράδειγμα απλής περιβαλλοντικής πολιτικής που μπορεί να υιοθετηθεί από μια ξενοδοχειακή επιχείρηση

Πίνακας 2.1: Υπόδειγμα περιβαλλοντικής πολιτικής

Η ξενοδοχειακή μας εγκατάσταση στα πλαίσια των προσπαθειών της για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαχείριση των αποβλήτων δεσμεύεται στην αύξηση της ανακύκλωσης κατά 20% στα επόμενα δύο χρόνια και στη μείωση των παραγόμενων αποβλήτων μέσω εξειδικευμένων δράσεων. Για το σκοπό αυτό το ξενοδοχείο μας σχεδιάζει δράσεις σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων και την ανακύκλωση όπως τη τοποθέτηση κάδων κομποστοποίησης, την εκπαίδευση του προσωπικού και τη δημιουργία ενημερωτικού υλικού για τους πελάτες μας. Καλούμε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να μας βοηθήσουν σε αυτή μας την προσπάθεια συμβάλλοντας ουσιαστικά στη προστασία του περιβάλλοντος

Ημερομηνία, υπογραφή

2.2 Ορισμός ομάδας και δέσμευση πόρων

Προκειμένου μια ξενοδοχειακή επιχείρηση να διαχειριστεί τα απόβλητα της θα πρέπει όλα τα τμήματα να συνεισφέρουν εξίσου και να βοηθήσουν στις δράσεις διαχείρισης και μείωσης αποβλήτων, στις δράσεις ανακύκλωσης και στις δράσεις ευαισθητοποίησης του προσωπικού, των πελατών και των ενδιαφερομένων μερών.

Έτσι, θα πρέπει να οριστεί μια εσωτερική ομάδα για την εφαρμογή του προγράμματος διαχείρισης αποβλήτων. Το μέγεθος της ομάδας διαφοροποιείται ανάλογα με το μέγεθος του ξενοδοχείου και μπορεί να είναι από ένα μέχρι και οκτώ άτομα. Η ομάδα θα πρέπει να είναι αυτή που θα δομήσει το σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των αποβλήτων και μέσω τακτικών συναντήσεων να παρακολουθεί την πρόοδο της υλοποίησης του.

Γενικότερα προτείνεται στην ομάδα διαχείρισης αποβλήτων να συμμετέχει ένα άτομο από το κάθε τμήμα λειτουργίας του ξενοδοχείου.

12

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Γενικός συντονιστής της ομάδας διαχείρισης αποβλήτων
- Τμήμα συντήρησης
- Τμήμα οροφοκομίας
- Επισιτιστικά τμήματα
- Τμήματα Front office
- Κηπουροί
- Τμήματα γραφείων
- Τμήμα προμηθειών

Ο πίνακας 2.2 συνοψίζει την ομάδα διαχείρισης των αποβλήτων και τις υπευθυνότητες τους.

Πίνακας 2.2 : Ομάδα διαχείρισης αποβλήτων και ενδεικτικές υπευθυνότητες

Τμήμα	Ονοματεπώνυμο	Υπευθυνότητες	Αναφέρεται σε
Γενικός συντονιστής		Γενικός συντονιστής της ομάδας διαχείρισης αποβλήτων	Διεύθυνση ξενοδοχείου
Τμήμα συντήρησης		Οργάνωση ανακύκλωσης επικινδύνων υλικών του τμήματος συντήρησης	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Τμήμα οροφοκομίας		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Επισιτιστικά τμήματα / κουζίνες		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Τμήματα Front office		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Κηπουροί		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Τμήματα γραφείων		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος	Γενικό συντονιστή προγράμματος
Τμήμα προμηθειών – τμήμα αποθήκης		Οργάνωση ανακύκλωσης τμήματος – επικοινωνία με προμηθευτές για θέματα συσκευασιών	Γενικό συντονιστή προγράμματος

13

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο υπεύθυνος διαχείρισης αποβλήτων συνεργάζεται στενά με την ανώτερη διοίκηση, συντονίζει την ομάδα και έχει την ευθύνη να καταρτίσει το περιβαλλοντικό πρόγραμμα σχετικά με την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων, το συντονισμό του προγράμματος δράσης, τον έλεγχο των εσωτερικών επιθεωρήσεων και την εισήγηση των θεμάτων στην ανασκόπηση από τη διοίκηση.

Οι συναντήσεις της ομάδας και οι αποφάσεις θα πρέπει να καταγράφονται ενώ είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τηρείται ένα χρονοδιάγραμμα υλοποίησης στις αποφάσεις που λαμβάνονται. Ο πίνακας 2.3 συνοψίζει ένα πρακτικό των συναντήσεων της ομάδας περιβαλλοντικής διαχείρισης. Οι συναντήσεις ειδικά στην αρχή της εφαρμογής του προγράμματος θα πρέπει να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ανά περίπου 15 ημέρες, μέχρι να καταγραφεί η υφιστάμενη κατάσταση και να προσδιοριστεί το πρόγραμμα δράσης. Τα πρακτικά συναντήσεων κοινοποιούνται και στην ανώτερη διοίκηση.

Πίνακας 2.3 : Συναντήσεις ομάδας και πρακτικό

Ημερομηνία συνάντησης	Θέματα συζήτησης	Αποφάσεις	Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης	Υπεύθυνος υλοποίησης
Π.χ 01-09-2017	Αγορά εξοπλισμού ανακύκλωσης	Αγορά 3 κάδων ανακύκλωσης για την κουζίνα των 120 λιτ	Σε ένα μήνα από σήμερα	Chef

Τip για τις μικρές επιχειρήσεις: Για τις μικρές επιχειρήσεις δεν απαιτείται η εμπλοκή περισσότερων από ενός ή δύο ατόμων, ούτε και τόσο μεγάλη ανάλυση στα καθήκοντά τους σχετικά με τη διαδικασία της διαχείρισης των αποβλήτων. Σημαντικό όμως είναι να υπάρχει η γραπτή δέσμευση η οποία να είναι διαθέσιμη προς κάθε ενδιαφερόμενο και η όλη διαδικασία να γίνεται γραπτώς.

ΒΗΜΑ 3 - Προσδιορισμός και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης

Ο προσδιορισμός και η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της διαχείρισης των αποβλήτων περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Προσδιορισμός των παραγόμενων αποβλήτων
- Καταγραφή του εξοπλισμού
- Καταγραφή των συμβάσεων και προσδιορισμός του κόστους της διαχείρισης των αποβλήτων
- Καταγραφή των ποσοτήτων και των δεικτών παρακολούθησης

Αναλυτικά:

3.1 Προσδιορισμός παραγόμενων αποβλήτων

Ο προσδιορισμός των παραγόμενων αποβλήτων και του τρόπου διαχείρισής τους είναι το πρώτο σημαντικό βήμα για την οργάνωση του προγράμματος διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης. Έτσι, αρχικά καταγράφεται το σύνολο των παραγομένων αποβλήτων με έναν απλό διαχωρισμό σε επικίνδυνα και μη επικίνδυνα απόβλητα. Η καταγραφή θα πρέπει να γίνει για το σύνολο των λειτουργιών της επιχείρησης και θα πρέπει να καταγραφούν όλα τα παραγόμενα απόβλητα. Ο πίνακας 3.1.α δείχνει ένα απλό συμπληρωμένο παράδειγμα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απλή αυτή καταγραφή των αποβλήτων της επιχείρησης.

Πίνακας 3.1.α: Ενδεικτική λίστα παραγόμενων αποβλήτων

	ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΥΛΙΚΑ		ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΥΛΙΚΑ
1	ΧΑΡΤΙ / ΧΑΡΤΟΝΙ	14	ΚΑΜΜΕΝΑ ΛΑΔΙΑ / ΛΙΠΗ ΕΛΑΙΑ
2	ΠΛΑΣΤΙΚΟ	15	ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ
3	ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	16	ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ
4	ΤΕΝΕΚΕΔΑΚΙΑ	17	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ / ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ
5	ΓΥΑΛΙ / ΓΥΑΛΙΝΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ	18	ΛΑΔΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ
6	ΦΕΛΙΖΟΛ ΑΠΟ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ	19	ΛΟΙΠΑ ΥΛΙΚΑ / ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

15

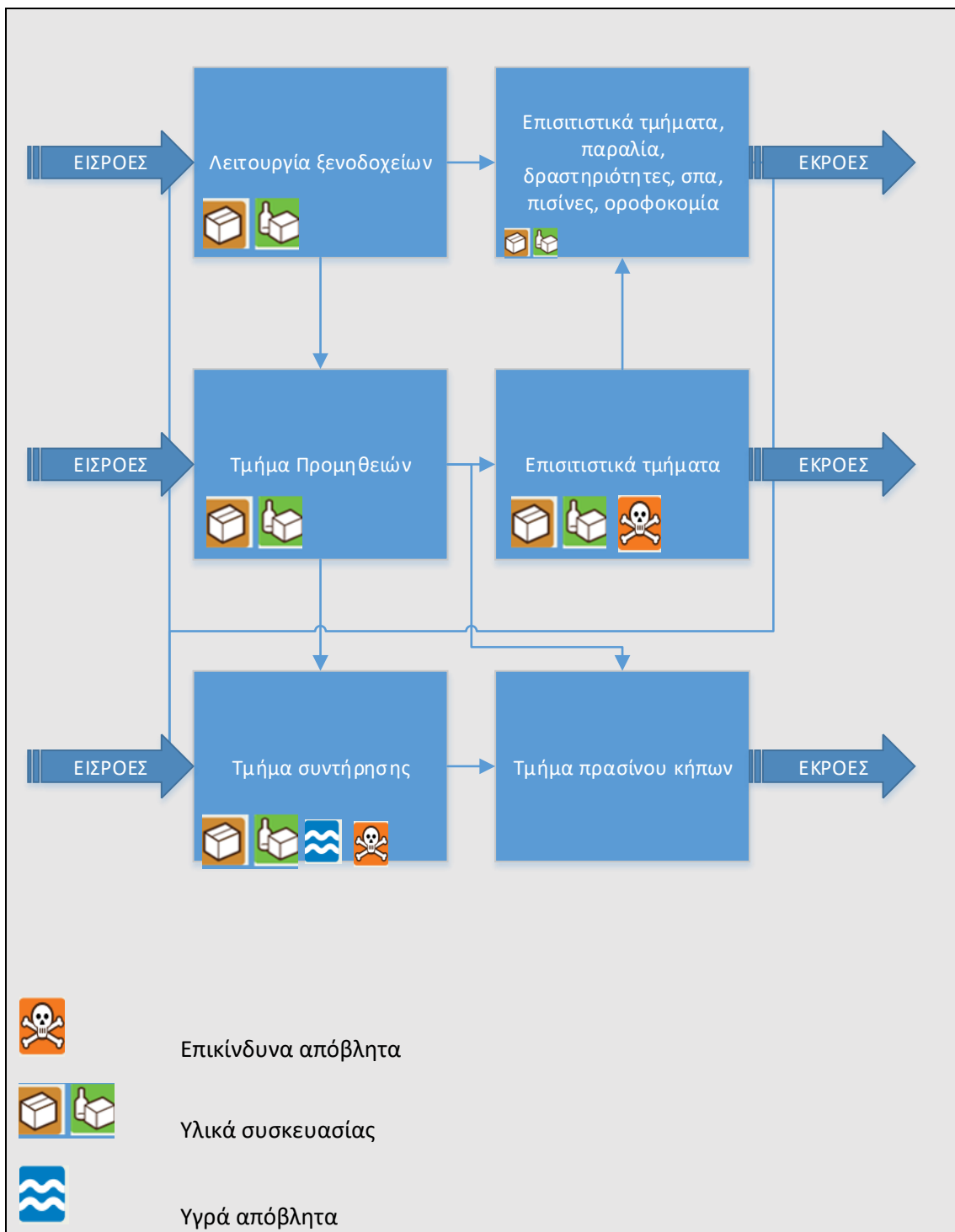
Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

7	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΩΝ	20	ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
8	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	21	ΤΟΝΕΡ
9	ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	22	ΛΗΓΜΕΝΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ Κ.Α.
10	ΜΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΙΜΑ ΥΛΙΚΑ	23	ΨΥΚΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
11	ΠΡΑΣΙΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	24	ΧΡΩΜΑΤΑ
12	ΛΙΝΑ – ΥΦΑΣΜΑΤΑ		
13	ΣΤΡΩΜΑΤΑ		

Ακολουθεί σε δεύτερο στάδιο η καταγραφή των παραγόμενων αποβλήτων και η καταγραφή του υφιστάμενου τρόπου διαχείρισης ανά τμήμα ή χώρο της λειτουργίας της εγκατάστασης. Το στάδιο αυτό ονομάζεται χαρτογράφηση αποβλήτων (Εικόνα 3.1.α) και αν υπάρχει η δυνατότητα προτείνεται να γίνει επί των σχεδίων της εγκατάστασης ή επί ενός απλού σκαριφήματος. Μερικές τεχνικές καταγραφής είναι η χρήση φωτογραφιών, συνεντεύξεων, έλεγχος εντύπων, τιμολογίων, η επι τόπου επιθεώρηση και η χρήση βιβλιογραφίας. Ενδεικτικά τα τμήματα / χώροι που παράγονται απόβλητα και πρέπει να ελεγχθούν είναι:

- Κουζίνες
- Μπαρ / εστιατόρια
- Όροφοι – δωμάτια
- Κοινόχρηστοι εσωτερικοί χώροι (θα πρέπει να περιγράφουν οι χώροι π.χ lobby)
- Κοινόχρηστοι εξωτερικοί χώροι (θα πρέπει να περιγράφουν οι χώροι π.χ χώροι πισίνας)
- Χώροι άθλησης
- Κήποι
- Parking
- Χώροι συντήρησης
- Παραλία

Εικόνα 3.1.α: Χαρτογράφηση απόβλητων – Ενδεικτικό παράδειγμα

Τέλος καταγράφονται όλα τα παραγόμενα απόβλητα με τον χαρακτηριστικό τους αριθμό ΕΚΑ και τον τρόπο διαχείρισής τους σε έναν συγκεντρωτικό πίνακα, όπως αυτόν που ακολουθεί (πίνακα 3.1.β) Το Παράρτημα ΙΙ του ΕΣΔΕΑ (ΚΥΑ 62952/5384/2016, ΦΕΚ 4326 Β) παραθέτει τον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων

Εικόνα 3.1.β: Τυπικοί από Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων

Απόβλητα από την παρασκευή φαγητών, που προέρχονται από τις κουζίνες των ΥΜ	20 01 08	
Απόβλητα από δραστηριότητες εστίασης και τα υπολείμματα των τροφίμων που προέρχονται από τα τμήματα νοσηλείας των ΥΜ, εκτός από εκείνα που προέρχονται από ασθενείς που πάσχουν από μολυσματικές ασθένειες, για τους οποίους ο θεράπων ιατρός έχει διαγνώσει ότι πάσχουν από μία ασθένεια που μπορεί να μεταδοθεί με αυτά τα υπολείμματα	20 01 08	Βιοαποικοδομήσιμα απόβλητα κουζίνας και χώρων ενδιαίτησης
Γυαλί, χαρτί, χαρτόνι, πλαστικό, μέταλλα, υλικά συσκευασίας γενικά, ογκώδη υλικά, καθώς και άλλα μη επικίνδυνα απόβλητα που, λόγω της ποιότητάς τους, εξομοιώνονται με τα οικιακά	20 01 01	χαρτιά και χαρτόνια
	20 01 02	γυαλιά
	20 01 39	πλαστικά
	20 01 40	μέταλλα
	20 03 07	Ογκώδη απόβλητα
	20 03 01	Ανάμεικτα δημοτικά απόβλητα
	15 01 01	Συσκευασία από χαρτί και χαρτόνι
	15 01 02	Πλαστική συσκευασία
	15 01 03	Ξύλινη συσκευασία
	15 01 04	Μεταλλική συσκευασία
15 01 06	Μεικτή συσκευασία	
15 01 07	Γυάλινη συσκευασία	

Πίνακας 3.1.β: Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης παραγωγής αποβλήτων

Τμήμα συντήρησης	Απόβλητα που παράγονται και κωδικός ΕΚΑ	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Χαρτιά συσκευασίας	ΕΚΑ 20 01 01	Το προσωπικό του τμήματος τα οδηγεί στον Μπλε κάδο Συλλογή από ΑΦΗΣ
Επικίνδυνα απόβλητα Μπαταρίες		

18

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τμήμα οροφοκομίας	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Πλαστικά δοχεία νερού	EKA 15 01 02	Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

Επισιτιστικά τμήματα / κουζίνες	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Οργανικά απόβλητα	EKA 20 01 08	Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

Τμήμα Front office / γραφείων	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα	Χαρτιά EKA 15 01 01	Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

Τμήμα κηπουρών	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Πράσινα απόβλητα		Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

Parking	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Πλαστικά, χαρτιά, συσκευασίες τροφίμων		Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

Παραλία	Απόβλητα που παράγονται	Σημερινός τρόπος διαχείρισης και ενδεικτικές ποσότητες
Μη επικίνδυνα απόβλητα Πλαστικά, χαρτιά, συσκευασίες τροφίμων		Τοποθετούνται στον κάδο απορριμμάτων και καταλήγουν στον γενικό κάδο απορριμμάτων

3.2 Καταγραφή διαθέσιμου εξοπλισμού διαχείρισης αποβλήτων

Ακολουθεί η καταγραφή του διαθέσιμου εξοπλισμού και των διαθέσιμων κάδων στα διάφορα σημεία της εγκατάστασης και για τον σκοπό αυτό προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ο πίνακας 3.2.α. Στον πίνακα περιγράφεται το είδος του εξοπλισμού, η χρήση του και που βρίσκεται τοποθετημένος.

Πίνακας 3.2.α: Ενδεικτικός πίνακας για την καταγραφή του εξοπλισμού

Υφιστάμενες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων	Αριθμός	Τοποθεσία	Χρησιμοποιείται για απόβλητα από τους εξής χώρους του ξενοδοχείου :
Συμπιεστές μπουκαλιών / χαρτιού			
Μηχανές συμπίεσης / press container			
Τεμαχιστές / Κλαδοτεμαχιστές			
Κομποστοποιητές			
Κάδοι για γενικά απόβλητα:			
Κάδοι ανακύκλωσης:			
Λοιπός εξοπλισμός			

Στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις απαιτείται επίσης και η καταγραφή των κάδων και των θέσεών τους. Η αναλυτική καταγραφή των κάδων ανά σημείο που είναι τοποθετημένοι

εξυπηρετεί στον αρχικό σχεδιασμό της χαρτογράφησης για την τοποθέτηση των κάδων στα σημεία που στη συνέχεια θα οριστούν. Η αναλυτική καταγραφή των κάδων μπορεί να γίνει με βάση τον πίνακα 3.2.β.

Πίνακας 3.2.β: Έντυπο καταγραφής διαθέσιμου εξοπλισμού σε κάδους

ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ								
ΤΜΗΜΑ - ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
RECEPTION	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΣ ΓΙΑ ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ								
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΙ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	120 ΛΙΤ							
ΚΑΔΟΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ	120 ΛΙΤ							
ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΚΑΔΟΣ ΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ								
ΚΑΔΟΣ ΓΙΑ ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ								
ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ								
ΣΥΣΚΕΥΕΣ								
ΛΑΔΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ								
ΤΜΗΜΑ ΚΗΠΟΥΡΩΝ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΤΕΜΑΧΙΑ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΘΕΣΗ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΘΕΣΗ ΓΙΑ ΛΗΓΜΕΝΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΑ								
ΛΑΔΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ								

3.3 Καταγραφή συμβάσεων διαχείρισης αποβλήτων και κόστος διαχείρισης

Σε αυτό το στάδιο καταγράφονται οι διαχειριστές αποβλήτων που ήδη συνεργάζεται η επιχείρηση σύμφωνα με τη δομή του πίνακα 3.3.α. Σύμφωνα με τη νομοθεσία κάθε απόβλητο που δε διαχειρίζεται μέσω του Δήμου, όπως και τα επικίνδυνα απόβλητα, θα πρέπει να διαχειρίζονται από νόμιμο διαχειριστή, συλλογής και μεταφοράς. Η ύπαρξη σύμβασης και αρχείων διαχείρισης αποβλήτων είναι υποχρεωτική ενώ πλέον τα στοιχεία

21

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

διαχείρισης αποβλήτων καταχωρούνται και στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων, γνωστό ως ΗΜΑ.

Πίνακας 3.3.α: Πίνακας καταγραφής συμβάσεων και διαχειριστών αποβλήτων

Είδος /(η) αποβλήτων προς διαχείριση με ιδιωτική εταιρία	Διαχειριστής αποβλήτων (Όνομα Εταιρίας) και μητρώο εγγραφής στο ΗΜΑ	Στοιχεία συμβολαίου και λεπτομέρειες διαχείρισης	Τρόπος διαχείρισης απόβλητων

3.4 Κόστος διαχείρισης αποβλήτων

Σε πολλές επιχειρήσεις σήμερα δεν υπολογίζεται ή υποεκτιμάται το κόστος διαχείρισης αποβλήτων. Κατά συνέπεια κρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντικό στάδιο η καταγραφή του κόστους της διαχείρισης των αποβλήτων.

Τα κόστη αφορούν σε πάγια κόστη όπως αγοράς εξοπλισμού αλλά και σε κόστη διαχείρισης που προκύπτουν από τις συμβάσεις με τους προμηθευτές κ.α. Στην Ελλάδα τα τέλη καθαριότητας υπολογίζονται με βάση τα τ.μ. των επιχειρήσεων και ενσωματώνονται στα δημοτικά τέλη τα οποία πληρώνονται στους λογαριασμούς της ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς να υπολογίζονται οι πραγματικές ποσότητες των αποβλήτων που παράγονται. Η εικόνα που ακολουθεί (εικόνα 3.4) εμφανίζει τα ορατά κόστη και τα κρυμμένα κόστη από τη διαχείριση των αποβλήτων και ο πίνακας 3.4 είναι ο πίνακας οδηγός για την καταγραφή των εσόδων και εξόδων από τη διαχείριση των αποβλήτων σε ετήσια βάση.

Εικόνα 3.4: Ορατά και κρυμμένα κόστη διαχείρισης αποβλήτων

Πίνακας 3.4: Πίνακας καθορισμού κόστους / εσόδων διαχείρισης αποβλήτων

Έξοδα διαχείρισης αποβλήτων	Ετήσιο κόστος διαχείρισης αποβλήτων
Κόστη διαχείρισης αποβλήτων - κόστος δημοτικών τελών	€
Κόστη διαχείρισης αποβλήτων - κόστη συμβάσεων διαχείρισης	€
Κόστη διαχείρισης αποβλήτων - κόστος προσωπικού για τη διαχείριση των αποβλήτων	€
Κόστη διαχείρισης αποβλήτων - κόστη ενέργειας, νερού για τη διαχείριση των αποβλήτων	€
Κόστος αγοράς πάγιου εξοπλισμού - αποσβέσεις	€
Κόστος ενοικίασης εξοπλισμού	€
Λοιπά σχετικά κόστη	€
	Σύνολο κόστους
Έσοδα από ανακύκλωση	
Έσοδα από ανακύκλωση	€
Μείωση φόρων	€
Μείωση κόστους διαχείρισης αποβλήτων	€
	Συνολικά έσοδα
	Κόστος ανά ατομοδιακυκτέρευση

Με την επικείμενη εφαρμογή του μοντέλου ο «*ρυπαίνων πληρώνει - PAYT – Pay as you throw*» η κοστολόγηση της διαχείρισης των αποβλήτων κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική καθώς μέσω των δράσεων της μείωσης των αποβλήτων της ανακύκλωσης και της ορθολογικής διαχείρισης μπορούν να εξοικονομηθούν χρήματα από τις τουριστικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις που πρακτικά θα ανακυκλώνουν, θα περιορίζουν τα κόστη της διαχείρισης των αποβλήτων με ταυτόχρονη τη μείωση των δημοτικών τελών ή άλλων φόρων.

Κλείνοντας να αναφέρουμε ότι μέσω της κοστολόγησης της διαχείρισης των αποβλήτων μπορούν να αξιολογηθούν λύσεις αγοράς εξειδικευμένου εξοπλισμού, συμβάσεις διαχείρισης με ιδιωτικές εταιρίες, οργάνωση τμήματος εντός της ξενοδοχειακής εγκατάστασης κ.α. Η οικονομική αξιολόγηση των επενδύσεων γίνεται με τη μέθοδο της καθαρής παρούσας αξίας NPV και του υπολογισμού του NPV και IRR.

3.5 Καταγραφή ποσοτήτων αποβλήτων

Για κάθε ένα από τα ρεύματα αποβλήτων θα πρέπει να καθοριστεί ένα όριο βάσης βάρους παραγωγής αποβλήτων προκειμένου στη συνέχεια να τεθούν οι στόχοι και τα προγράμματα διαχείρισης των αποβλήτων. Το όριο βάσης είναι η συνολική ετήσια παραγωγή αποβλήτων σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο αποτυπωμένη σε kg/ημέρα όπως και η συνολική ετήσια παραγόμενη ποσότητα.

Για τον προσδιορισμό του βάρους των αποβλήτων προτείνονται οι παρακάτω 3 τρόποι:

1. **Ζύγιση των αποβλήτων εντός της εγκατάστασης.** Η ζύγιση μπορεί να είναι δειγματοληπτική και όχι συνεχής
2. **Παραλαβή ζυγολογίων από τους συνεργάτες.** Επικοινωνία με τις συνεργαζόμενες εγκαταστάσεις συλλογής, παραλαβής των αποβλήτων, οι οποίες μπορεί να έχουν προβεί σε ζύγιση των ποσοτήτων για την παραλαβή των ζυγολογίων
3. **Χρήση κατάλληλων συντελεστών μετατροπής** (βιβλιογραφικές τιμές) της ποσότητας π.χ. από κυβικά μέτρα σε τόνους ή από τεμάχια σε τόνους (π.χ. μέση τιμή βάρους τεμαχίου) – Πίνακας 3.5.α

Πίνακας 3.5.α: Ειδικά βάρη αποβλήτων

Απόβλητο	Ειδικό βάρος (τόνοι/m ³)
Χαρτί / Χαρτόνι	0,2105 tn/m ³
Γυαλί	0,3332 tn/m ³
Πλαστικό	0,14 tn/m ³
Μεικτά αστικά απόβλητα	0,26 tn/m ³

Στη συνέχεια καταχωρούνται οι συνολικές μηνιαίες ποσότητες των αποβλήτων στον παρακάτω πίνακα 3.5.β και υπολογίζεται το όριο βάσης των αποβλήτων ανά απόβλητο και ανά ημέρα και ανά ατομοδιανυκτέρευση.

Πίνακας 3.5.β: Πίνακας καταγραφής ποσοτήτων αποβλήτων και καθορισμού ορίου βάση

	Απόβλητο 1	Απόβλητο 2	Απόβλητο 3	Απόβλητο 4	Απόβλητο 5
Ιανουάριος					
Φεβρουάριος					
Μάρτιος					
Απρίλιος					
Μάιος					
Ιούνιος					
Ιούλιος					
Αύγουστος					
Σεπτέμβριος					
Οκτώβριος					
Νοέμβριος					
Δεκέμβριος					

	Πληρότητα	Συνολικές ποσότητες αποβλήτων					Παραγωγή αποβλήτων ανά διανυκτέρευση				
		Απόβλητο 1	Απόβλητο 2	Απόβλητο 3	Απόβλητο 4	Απόβλητο 5	Απόβλητο 1	Απόβλητο 2	Απόβλητο 3	Απόβλητο 4	Απόβλητο 5
Ιανουάριος											
Φεβρουάριος											
Μάρτιος											
Απρίλιος											
Μάιος											
Ιούνιος											
Ιούλιος											
Αύγουστος											
Σεπτέμβριος											
Οκτώβριος											
Νοέμβριος											
Δεκέμβριος											

ΒΗΜΑ 4 - Σχεδιασμός και καταγραφή του σχεδίου διαχείρισης αποβλήτων και πρακτικές συμβουλές.

Ένα αποτελεσματικό σχέδιο δράσης για την αειφορική διαχείριση των αποβλήτων βασίζεται σε τρεις αρχές:

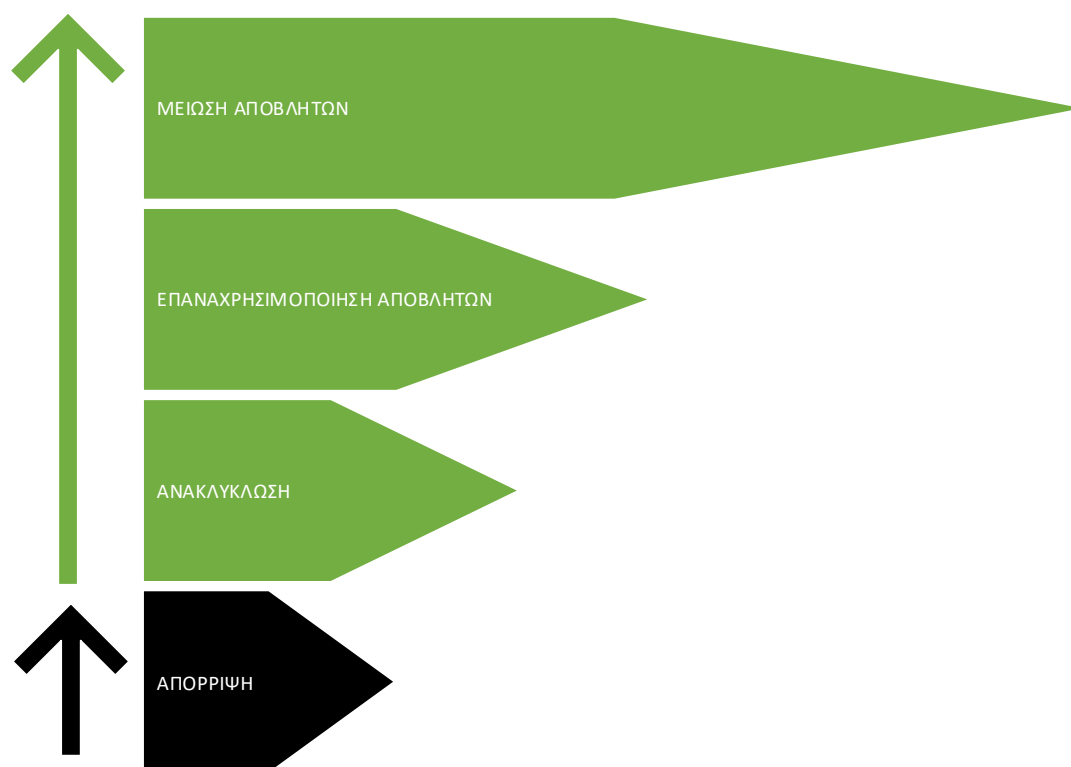
- Στην τήρηση νομοθεσίας
- Στην αποφυγή της ρύπανσης
- Στην τήρηση της ιεραρχίας διαχείρισης αποβλήτων

I. Ο πρώτος άξονας του σχεδίου διαχείρισης είναι η τήρηση της νομοθεσίας των απαιτήσεων που διέπει τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, αλλά και τη τήρηση των απαιτήσεων των τοπικών σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων των Δήμων αναφορικά με τη συλλογή και μεταφορά των αποβλήτων. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχει συμμόρφωση με το σύνολο των απαιτήσεων και των πολιτικών και της νομοθεσίας διαχείρισης των αποβλήτων ενώ παράλληλα η αξιοποίηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας μπορεί να δώσει λύσεις σε θέματα που ξεπερνούν τις δυνατότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να ενισχυθεί ο τοπικός σχεδιασμός και η γενικότερη η εικόνα του προορισμού μειώνοντας τα περιβαλλοντικά, οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα.

II. Η αποφυγή της ρύπανσης αποτελεί το βασικό σκέλος κάθε πλάνου για την αειφορική διαχείριση των αποβλήτων. Στόχος του σχεδιασμού θα πρέπει να είναι η πλήρης παύση της παραγωγής αποβλήτων και η ανακύκλωση προκειμένου να περιοριστεί η ρύπανση.

III. Ο τρίτος άξονας είναι η τήρηση των βασικών κανόνων της μείωσης των αποβλήτων, της επαναχρησιμοποίησης και της ανακύκλωσης. Κάθε μια από τις παραπάνω μεθοδολογίες συνδέεται με τις διάφορες δράσεις που συνθέτουν και το σχέδιο δράσης της τουριστικής επιχείρησης (Εικόνα 4.1)

Εικόνα 4.1: Πυραμίδα διαχείρισης αποβλήτων

4.1 Καλές πρακτικές αειφορικής διαχείρισης αποβλήτων

Ακολουθούν μια σειρά από προτάσεις που μπορεί να εφαρμόσει μια ξενοδοχειακή επιχείρηση σχετικά με τη μείωση, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των αποβλήτων βάσει της ιεραρχίας διαχείρισης των αποβλήτων που θα πρέπει να ακολουθείται.

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΕΙΦΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΜΕΙΩΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – μείωση αποβλήτων μέσω της χρήσης λιγότερων υλικών και συσκευασιών μιας χρήσης

- Αντικαταστήστε τα amenities με dispenser (σαπούνι, σαμπουάν κ.α.)
- Αποφύγετε υλικά μιας χρήσης όπως πλαστικά ποτηράκια, πλαστικά μαχαιροπήρουνα και πιάτα με πολυκαρβονικά ή άλλα πολλαπλών χρήσεων
- Μειώστε γενικά τη χρήση του πλαστικού
- Εκτυπώστε δύο όψεις αντί για μια όψη
- Επικοινωνήστε ηλεκτρονικά αντί εντύπως μειώνοντας τις άσκοπες εκτυπώσεις (για παράδειγμα ενσωματώστε τις πληροφορίες στο TV channel, επικοινωνήστε με τους πελάτες σας μέσω email)
- Αγοράστε μεγάλες συσκευασίες
- Αγοράστε ότι είναι δυνατόν σε χύμα μορφή
- Μειώστε τις μερίδες μιας χρήσης όπως μερίδες μελιού, βουτύρου κ.α.
- Ενσωματώστε στη πολιτική αγορών τον έλεγχο της συσκευασίας και τη διερεύνηση του τρόπου μείωσής της
- Κάντε έλεγχο της παραγωγής τροφίμων αποβλήτων και δείτε με την κουζίνα και τον chef όλη τη διαδικασία παραγγελίας
- Μετρήστε το βαθμό μείωσης των αποβλήτων
- Εκπαιδεύστε το προσωπικό σας για το πώς μπορούν να μην παράγουν απόβλητα

29

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – μέσω
της αξιοποίησης των
υλικών**

- Κάντε δωρεά τον παλαιό σας εξοπλισμό αντί για απόρριψη του για να χρησιμοποιηθεί από άλλους
- Επαναγεμίστε τα τόνερ στους εκτυπωτές
- Επισκευάστε τον εξοπλισμό αντί να τον αντικαταστήσετε εισάγοντας την έννοια της κυκλικής οικονομίας
- Αξιοποιήστε εξοπλισμό και υλικά για διαφορετική χρήση όπως παλαιά σεντόνια για πανιά καθαρισμού κ.α.
- Ζητήστε από τους προμηθευτές σας να επαναχρησιμοποιούν τη συσκευασία όπου αυτό είναι εφικτό
- Αναζητήστε μέσω του Ηλεκτρονικού Μητρώου αποβλήτων επιχειρήσεις οι οποίες θα αξιοποιούσαν τα παραγόμενα απόβλητά σας
- Μετρήστε το βαθμό επαναχρησιμοποίησης των αποβλήτων
- Εκπαιδεύστε το προσωπικό σας για το πώς μπορούν να επαναχρησιμοποιούν τα απόβλητα

**ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – μέσω
της διαλογής στη πηγή
και απόρριψη τους σε
ειδικούς κάδους**

- Εντοπίστε αδειοδοτημένους ανακυκλωτές μη επικίνδυνων αποβλήτων μέσω του ΗΜΑ για τη συλλογή και ανακύκλωση των υλικών όπως πλαστικό, γυαλί, χαρτί αξιοποιώντας την ιδιωτική πρωτοβουλία για τη βελτιστοποίηση της ανακύκλωσης
- Εντοπίστε αδειοδοτημένους ανακυκλωτές επικίνδυνων αποβλήτων μέσω του ΗΜΑ για τη συλλογή και ανακύκλωση των υλικών όπως ηλεκτρικές συσκευές, λαμπτήρες, μαγειρικά έλαια αξιοποιώντας την ιδιωτική πρωτοβουλία για τη βελτιστοποίηση της ανακύκλωσης

30

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμόστε πρόγραμμα ανακύκλωσης σε όλα τα τμήματα της ξενοδοχειακής σας επιχείρησης • Αγοράζετε υλικά τα οποία ανακυκλώνονται • Τοποθετήστε κάδους ανακύκλωσης σε όλα τα τμήματα της λειτουργίας των ξενοδοχείων • Τοποθετήστε κάδους ανακύκλωσης σε χώρους των πελατών με ξεκάθαρη σήμανση (για παράδειγμα δίπλα στο ασανσέρ, στο χώρο της πισίνας, στο μπαλκόνι του δωματίου κ.α.) • Ανακυκλώστε όσα περισσότερα ρεύματα αποβλήτων μπορείτε • Ξεκινήστε κομποστοποίηση των οργανικών αποβλήτων • Μετρήστε το βαθμό ανακύκλωσης των αποβλήτων • Εκπαιδεύστε το προσωπικό σας για το πώς μπορούν να ανακυκλώνουν τα απόβλητα
--	---

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

<p>ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΧΩΡΩΝ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ – ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οργανώστε το χώρο διαχείρισης αποβλήτων σε κατάλληλο χώρο. Ο χώρος να είναι με κατάλληλη σήμανση και φωτισμό για να είναι επισκέψιμος 24 ώρες • Οργανώσε το χώρο απόθεσης της ανακύκλωσης και των οργανικών αποβλήτων – Ο χώρος πρέπει να έχει κατάλληλη σήμανση • Οργάνωσε καθημερινή συλλογή τυχόν φερτών απορριμμάτων από τη θάλασσα με τη χρήση απόχης ή άλλου τρόπου • Δημιουργήστε ένα χάρτη με τις θέσεις των κάδων ανά είδος με κατάλληλη σήμανση – Ο χάρτης θα βοηθήσει στη καλύτερη οργάνωση των διαδικασιών διαχείρισης των αποβλήτων • Δημιουργήστε ένα σχεδιάγραμμα ή το διάγραμμα ροής της αποκομιδής των απορριμμάτων και ροής υλικών στο χώρο της εγκατάστασης • Τοποθετήστε ξεκάθαρη σήμανση στο χώρο της ανακύκλωσης / διαχείρισης αποβλήτων προκειμένου οι εργαζόμενοι να τοποθετούν τα υλικά στη σωστή θέση
---	---

<p>ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργήστε οδηγίες για το προσωπικό προκειμένου να μπορεί να ακολουθήσει το πρόγραμμα διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης που έχετε σχεδιάσει • Δημιουργήστε μια περιβαλλοντική γωνία για την ανάδειξη των περιβαλλοντικών θεμάτων και ειδικότερα της διαχείρισης αποβλήτων – ανακύκλωσης
--	---

32

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσωματώστε «μικρά» περιβαλλοντικά μηνύματα στην ηλεκτρονική υπογραφή του email σας • Επικοινωνήστε τις δράσεις διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης με τις τοπικές κοινωνίες • Κάνε ένα διαγωνισμό, ή δώστε ένα βραβείο στο προσωπικό σας για τον «πράσινο» υπάλληλο του μήνα
--	---

<p>ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΕΚΔΡΟΜΩΝ – μέσω της ένταξης πρακτικών διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανακυκλώστε τουλάχιστον 4 ρεύματα αποβλήτων (Χαρτί, πλαστικό, κουτάκια αλουμινίου, γυαλί) • Αποφύγετε τη χρήση πλαστικών μιας χρήσης όπως πλαστικές σακούλες, πλαστικά ποτήρια, πλαστικά μαχαιροπήρουνα, πλαστικά πιάτα, καλαμάκια κ.α. • Τοποθετήστε κάδους ανακύκλωσης στο χώρο της εκδήλωσης • Χρησιμοποιήστε επαναχρησιμοποιούμενες φιάλες για νερό και όχι πλαστικές, ή κανάτες • Χρησιμοποιήστε ανακυκλωμένο χαρτί • Μειώστε τις άσκοπες εκτυπώσεις και μειώστε την έντυπη επικοινωνία με τους πελάτες σας • Χρησιμοποιήστε οθόνες για σήμανση / προγράμματα κτλ αντί για χάρτινες εκτυπώσεις
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Τα προγράμματα διαχείρισης αποβλήτων απαιτούν προσοχή και λεπτομέρεια. Η διαλογή στην πηγή είναι κλειδί επιτυχίας • Όλο το προσωπικό και οι εμπλεκόμενοι θα πρέπει να κατανοούν το πρόγραμμα και τους λόγους για την
--	---

ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

- εφαρμογή του. Η εκπαίδευση πρέπει να είναι συστηματική και να γίνεται σε όλους
- Η διαχείριση των αποβλήτων είναι ένα σύνθετο πρόβλημα. Η χρήση εξειδικευμένων γνώσεων μπορεί να βοηθήσει στη μείωση κόστους και στην αύξηση της επίδοσης
  - Συνεργαστείτε με τους προμηθευτές σας για θέματα συσκευασιών
  - Συνεργαστείτε με άλλες επιχειρήσεις της περιοχής προκειμένου να βρεθούν συλλογικές λύσεις
  - Οι κάδοι ανακύκλωσης θα πρέπει να έχουν ξεκάθαρη σήμανση
  - Η κομποστοποίηση είναι τρόπος ζωής. Μέσω αυτής μπορούν να μειωθούν σημαντικά τα οργανικά απόβλητα

4.2 Τρόφιμο απόβλητο – σπατάλη τροφίμων

Η σπατάλη τροφίμων αποτελεί σημαντικό παράγοντα ανησυχίας στην Ευρώπη: εκτιμάται ότι περίπου 88 εκατομμύρια τόνοι τροφίμων σπαταλώνται ετησίως στην ΕΕ με κόστος που φτάνει στα 143 δις ευρώ. Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει απώλεια ή σπατάλη τροφίμων σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων: στην γεωργική εκμετάλλευση, στη μεταποίηση και παρασκευή, στα καταστήματα, στα εστιατόρια και στο σπίτι.

Κάθε τόνος από τρόφιμο απόβλητο κοστίζει περίπου 1.625 ευρώ σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τα ξενοδοχεία αποτελούν σημείο σημαντικής παραγωγής τροφίμων αποβλήτων. Εκτός από τις σχετικές οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η σπατάλη τροφίμων έχει επίσης

34

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

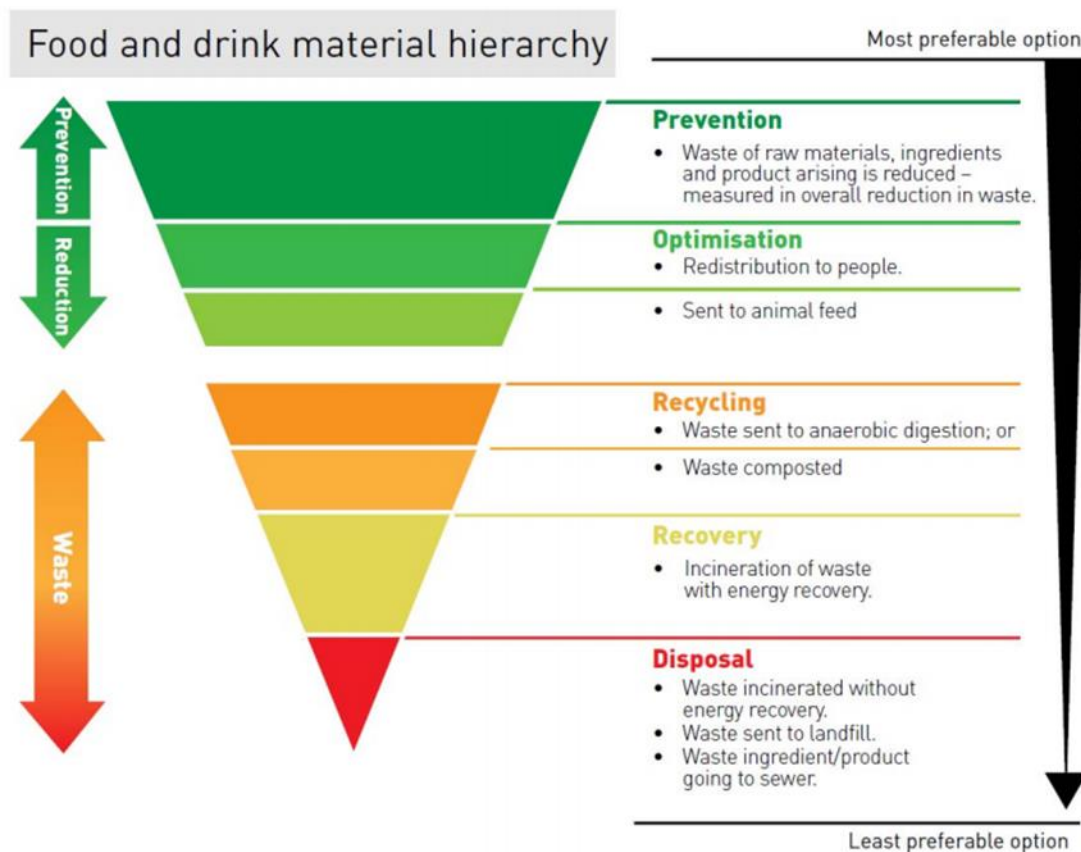
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

σημαντική κοινωνική διάσταση — η δωρεά πλεονασμάτων τροφίμων θα πρέπει να διευκολυνθεί ώστε ασφαλή, βρώσιμα τρόφιμα να μπορούν να φτάσουν σε εκείνους που τα χρειάζονται περισσότερο.

Εικόνα 4.2: Πυραμίδα διαχείρισης των αποβλήτων τροφίμων

Πηγή: Wrap www.wrap.org.uk

Πίνακας 4.2: Πρακτικές για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων

<p>ΜΕΙΩΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ – ΣΠΑΤΑΛΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εφαρμόστε την προτεινόμενη ανάποδη πυραμίδα εισάγοντας την έννοια της κυκλικής οικονομίας 2. Κάνε καλύτερη διαχείριση στα αποθέματα σας 3. Μετρήστε και υπολογίστε τις μερίδες σας – αποκτήστε σταθερότητα στο μενού σας 4. Κάνε σωστό προγραμματισμό και προβλέψεις. 5. Χρησιμοποιήστε το ίδιο προϊόν για περισσότερες από μια συνταγές 6. Αγοράστε φρέσκα εποχιακά προϊόντα 7. Αποφύγετε τον μπουφέ και κάνε παρασκευές επί τόπου 8. Εφαρμόστε FIFO – FEFO στην αποθήκευση των τροφίμων (Fist in first out, First expired first out) 9. Ανακυκλώστε τις συσκευασίες 10. Εκπαιδεύστε το προσωπικό σας
--	---

Επίσης η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει ενημερωτικούς οδηγούς και πλούσιο ενημερωτικό υλικό για τη μείωση του αποβλήτου τροφίμου και είναι προσβάσιμο στον παρακάτω ιστότοπο. https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/library_en

Εικόνα 4.2 Ενημερωτικό υλικό για τη μείωση του των αποβλήτων τροφίμων από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Τι μπορώ να κάνω στην καθημερινή μου ζωή για να περιορίσω τη σπατάλη των τροφίμων;

- 1 Προγραμματίστε το μενού της εβδομάδας.** Ελέγξτε τα τρόφιμα που έχετε στο ψυγείο και στα ντουλάπια σας, και στη συνέχεια φτιάξτε έναν κατάλογο μόνο με τα τρόφιμα που σας λείπουν. Όταν θα πάτε για ψώνια, πάρτε τον κατάλογο μαζί σας και τηρήστε τον αυστηρά. Μην επιρραζέστε από διάφορες προσφορές και μην πληγώνετε για ψώνια όταν είστε πεινασμένοι, γιατί θα αγοράσετε περισσότερα από όσα χρειάζεστε. Προτιμήστε κύμα αντί για προσσκευασμένα φρούτα και λαχανικά, ώστε να αγοράσετε ακριβώς την ποσότητα που χρειάζεστε.
- 2 Ελέγξτε τις ημερομηνίες λήξης.** Αν δεν έχετε σκοπό να καταναλώσετε ένα προϊόν του οποίου η ημερομηνία λήξης πλησιάζει, ψάξτε για ένα άλλο με πιο μακρινή ημερομηνία λήξης ή απλά αγοράστε το την ημερομηνία που σκοπεύετε να το καταναλώσετε. Προσοχή στις ενδείξεις των ημερομηνιών λήξης. "Καταναλώσει μέχρι" σημαίνει ότι το προϊόν μπορεί να καταναλωθεί με ασφάλεια μέχρι την αναφερόμενη ημερομηνία (π.χ. το κρέας ή το ψάρι). "Κατά προτίμηση μέχρι" δείχνει την ημερομηνία μέχρι την οποία το προϊόν διατηρεί όλα τα ποσοτικά χαρακτηριστικά του, πράγμα που σημαίνει ότι το προϊόν μπορεί να καταναλωθεί με ασφάλεια ακόμα και μετά την αναφερόμενη ημερομηνία.
- 3 Μην ξεχνάτε τον προϋπολογισμό σας:** Σπατάλη τροφίμων σημαίνει σπατάλη χρημάτων.
- 4 Διατηρείτε το ψυγείο σας σε καλή κατάσταση:** Ελέγξτε τη στεγανότητα και τη θερμοκρασία του ψυγείου. Τα τρόφιμα χρειάζονται θερμοκρασία 1-5 βαθμών Κελσίου για να διατηρούνται όσο το δυνατόν πιο φρέσκα και για μεγαλύτερο διάστημα.
- 5 Διατηρείτε** τις τροφές σύμφωνα με τις οδηγίες που υπάρχουν στη συσκευασία.
- 6 Αλλάξτε τη θέση των τροφίμων:** Όταν ψωνίζετε νέα τρόφιμα, φροντίστε να τοποθετήσετε στο μπροστινό μέρος τα παλαιότερα που υπάρχουν στα ντουλάπια και στο ψυγείο σας. Βάζετε τα νέα τρόφιμα στο πίσω μέρος, ώστε να μην κινδυνεύετε να βρείτε αργότερα στα ράφια σας μουχλιασμένες τροφές.
- 7 Σερβίρετε μικρές ποσότητες τροφίμων,** αφού ο καθένας μπορεί να ξαναγεμίσει το πιάτο του όταν το τελειώσει.
- 8 Χρησιμοποιείτε τα υπολείμματα των τροφών:** Αντί να πετάτε τα υπολείμματα των τροφών στον σκουπίδι, χρησιμοποιήστε τα για τα γεύμα ή το δείπνο της επόμενης μέρας ή καταψύξτε τα για μελλοντική χρήση. Τα φρούτα που αρχίζουν να χαλάνε μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε γλυκά ή τάρτες φρούτων, και τα λαχανικά για να φτιάξετε σούπες.
- 9 Καταψύξτε:** Αν τρώτε μικρά ποσότητα ψωμιού, καταψύξτε το και, όταν το χρειαστείτε, βγάλτε μερικές φέτες λίγες ώρες πριν το καταναλώσετε. Αντίστοιχα, μπορείτε να καταψύξετε μαγειρευμένους τροφές ώστε να έχετε έτοιμα γεύματα τα βράδια που δεν έχετε διάθεση να μαγειρέψετε.
- 10 Κάντε τις τροφές σας λίπασμα:** Είναι αναπόφευκτο να υπάρχουν κάποια υπολείμματα τροφών, όπως φλούδες από φρούτα και λαχανικά, τα οποία μπορούμε να βάζουμε σε ειδικούς κάδους λίπασματοποίησης. Σε λίγους μήνες θα έχετε ένα άριστο λίπασμα για τα φυτά σας. Για τα υπολείμματα μαγειρευμένων τροφών, η καλύτερη λύση είναι ο κομποστοποιητής κομπόστα. Δεν έχετε παρά να τον γεμίσετε με υπολείμματα τροφών, να προσθέσετε μια σπύρα ειδικών μικροβίων και να τα αφήσετε να υποστούν ζύμωση. Το προϊόν που θα προκύψει μπορεί να χρησιμοποιηθεί για φυτά εσωτερικού χώρου και για τον κήπο σας.

Βλέπε εντοίσις: http://ec.europa.eu/food/food/sustainability/index_en.htm

Τip για τις μικρές επιχειρήσεις: Για τις μικρές επιχειρήσεις το σύνολο των παραπάνω ισχύει κατά περίπτωση και με βάση το μέγεθός τους. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει τμήμα διαχείρισης τροφίμων ή παραγωγή τροφίμων το τμήμα που αναφέρεται στο τρόφιμο απόβλητο δεν είναι εφαρμόσιμο.

4.3 Θέσπιση στόχων και καταγραφή σχεδίου δράσεων

Επόμενο στάδιο είναι η δημιουργία του σχεδίου δράσης για τη διαχείριση των αποβλήτων, πίνακας 4.3, αξιοποιώντας τις παραπάνω πρακτικές. Το σχέδιο θα πρέπει να έχει ξεκάθαρους στόχους, χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και υπεύθυνο υλοποίησης ενώ θα πρέπει να είναι κοστολογημένο και αιτιολογημένο. Στην περίπτωση αγοράς παγίων θα πρέπει να

37

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τεκμηριώνεται και το return on investment. Το σχέδιο δράσης είναι ετήσιο και θα πρέπει να εγκρίνεται από την ανώτερη διοίκηση. Χρονικά προτείνεται η διαδικασία αυτή να ολοκληρώνεται πριν την έναρξη της λειτουργίας εποχιακών ξενοδοχείων ή στην αρχή του έτους για τα ξενοδοχεία ετήσιας λειτουργίας.

Πίνακας 4.3: Ενδεικτική μορφή σχεδίου δράσης διαχείρισης αποβλήτων και παραδείγματα

Τμήμα – Γραφείων / front office	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Reception	Δημιουργία ενημερωτικού φυλλαδίου	Ενημέρωση πελατών για το πρόγραμμα ανακύκλωσης του ξενοδοχείου	Εντός δύο μηνών, υπεύθυνος front office και διεύθυνση ξενοδοχείου	Δημιουργικό και εκτυπώσεις

Τμήμα - Οροφocoμίας	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Π.χ ΔΩΜΑΤΙΑ	Ενημέρωση πελατών για πρόγραμμα ανακύκλωσης	Ενημέρωση πελατών	Άμεσα, διεύθυνση ξενοδοχείου	Δημιουργία ενημερωτικού υλικού
ΔΩΜΑΤΙΑ	Εφαρμογή προγράμματος συλλογής και ανακύκλωσης πλαστικών μπουκαλιών από τα δωμάτια	Ανακύκλωση πλαστικού	Άμεσα, καμαριέρες	Τοποθέτηση σακούλας ανακύκλωσης στο καρότσι οροφocoμίας

Τμήμα – Κουζίνας	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
ΚΟΥΖΙΝΑ	Κομποστοποίηση	Μείωση οργανικών αποβλήτων	Σε ένα μήνα Μάγειρας – chef	Αγορά κάδου κομποστοποίησης
ΚΟΥΖΙΝΑ	Ανακύκλωση μαγειρικών ελαίων	Προώθηση ελαίων για παραγωγή βιοντίζελ	Άμεσα – σύμβαση με εξουσιοδοτημένο εργολάβο – chef	

Τμήμα – Αποθηκών	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
ΑΠΟΘΗΚΕΣ	Τοποθέτηση ενημερωτικής απλής σήμανσης	Αύξηση ποσοστού ανακύκλωσης	Άμεσα – αποθηκάριος	Εκτύπωση σημάνσεων

Τμήμα - Συντήρησης	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Συντήρηση	Τοποθέτηση κάδου για την ανακύκλωση λαμπτήρων	Συλλογή όλων λαμπτήρων προς ανακύκλωση	Άμεσα – συντηρητής	

Τμήμα – Πισίνες, εστιατόρια, bar	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Πισίνες	Τοποθέτηση 4 κάδων ανακύκλωσης πλαστικού περιμετρικά της πισίνας	Ανακύκλωση πλαστικού και αύξηση ποσοστού ανακύκλωσης	Άμεση παραγγελία, F&B manager	Αγορά κάδων

Τμήμα - Κηπουρών	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Κηπουροί	Σχεδιασμός λύσης για την απόρριψη των πράσινων αποβλήτων	Μείωση αποβλήτων	Να υπάρχουν προτάσεις εντός δύο μηνών - Κηπουρός	

Παραλία	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Οργάνωση παραλίας σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων	Σχεδιασμός λύσης για την ανακύκλωση στις παραλίες Τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης Σχεδιασμός προγράμματος καθαριότητας παραλίας	Ανακύκλωση στις παραλίες – Τοποθέτηση κάδων ανακύκλωσης Βελτίωση εικόνας παραλίας Προβολή παραλίας στους πελάτες	F&B , άμεσα	Αγορά κάδων ανακύκλωσης

Προσωπικό	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Εκπαίδευση προσωπικού	Εκπαίδευση προσωπικού	Ενημέρωση για τις πολιτικές της εταιρίας και για τον τρόπο διαχείρισης των αποβλήτων	Ομάδα διαχείρισης αποβλήτων	Εσωτερική εκπαίδευση

Προσωπικό / Πελάτες / Τοπική κοινωνία	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Δράση καθαρισμού	Συμμετοχή σε δράση καθαρισμού όπως π.χ Clean up the Med	Ενημέρωση για τις πολιτικές της εταιρίας και για τον τρόπο διαχείρισης των αποβλήτων – Συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας	Ομάδα διαχείρισης αποβλήτων	Διάφορες δυνατότητες και ανάλογα με το βαθμό έκτασης της δράσης

Τip για τις μικρές επιχειρήσεις: Για τις μικρές ακολουθείται η ίδια διαδικασία και τα ίδια βήματα απλά μπορεί να γίνει συνένωση πινάκων.

ΒΗΜΑ 5 - Σχεδιασμός για την εγκατάσταση απαιτούμενου εξοπλισμού

Με βάση τις ανάγκες, τα προβλήματα αλλά και το πρόγραμμα διαχείρισης αποβλήτων που έχει αποφασίσει η ξενοδοχειακή επιχείρηση να υλοποιήσει, θα πρέπει να σχεδιαστεί και η αγορά και εγκατάσταση του εξοπλισμού διαχείρισης αποβλήτων. Τα συστήματα κάδων για τη διαλογή στη πηγή είναι η πρώτη βασική ανάγκη που θα πρέπει να καλυφθεί σε συνδυασμό με την κομποστοποίηση των οργανικών αποβλήτων κουζίνας.

Σε δεύτερο χρόνο μια επιχείρηση μπορεί να επενδύσει σε συστήματα μείωσης όγκου, πρέσας είτε οργανικών είτε ανακυκλώσιμων ειδών. Τέλος σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, με μεγάλη παραγωγή αποβλήτων ή τελείως απομονωμένους προορισμούς όπου δεν υπάρχει δυνατότητα διαλογής στην πηγή, μπορούν να εγκατασταθούν συστήματα παραγωγής βιαερίου ή άλλα τοπικά συστήματα.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει ενδεικτικές λύσεις εξοπλισμού για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Πίνακας 5: Ενδεικτικές λύσεις εξοπλισμού για ξενοδοχειακές επιχειρήσεις

Περιγραφή εξοπλισμού	Ενδεικτική φωτογραφία	Τρόπος χρήσης – πλεονεκτήματα	Ενδεικτικό κόστος
Κάδοι απορριμμάτων (μικροί)		Κάδοι απορριμμάτων ποδοκίνητοι κατάλληλοι και για κουζίνες	Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά
Κάδοι απορριμμάτων		Μεγάλοι κάδοι απορριμμάτων για τη συλλογή των απορριμμάτων	Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά

41

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

<p>Κάδοι κομποστοποίησης</p>		<p>Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική διαδικασία η οποία μετατρέπει τα οργανικά υλικά σε μια πλούσια σκούρα ουσία. Αυτή η ουσία λέγεται κομπόστ ή χούμους</p>	<p>Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά</p>
<p>Πρέσες χαρτιού / πλαστικού</p>		<p>Δυνατότητα συμπίεσης 4 ή 6 τόνων, μέγιστο βάρος μπάλας 60 κιλά - Μπορεί να συμπιέσει: Χαρτόνι, Συμπιεσμένο χαρτί, Πλαστικά μπουκάλια PET, Κουτάκια αναψυκτικών, Πλαστικό φιλμ</p>	<p>Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά</p>
<p>Πρέσες απορριμμάτων</p>		<p>Δυνατότητα μείωσης του όγκου απορριμμάτων μέχρι 75% - Ιδανικό για περιοχές με μη συστηματική αποκομιδή απορριμμάτων</p>	<p>Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά</p>
<p>Πρέσες απορριμμάτων</p>		<p>Δυνατότητα μείωσης του όγκου απορριμμάτων μέχρι 75% - Ιδανικό για περιοχές με μη συστηματική αποκομιδή απορριμμάτων</p>	<p>Υπάρχουν πολλές μάρκες και τιμές στην αγορά</p>
<p>Πρέσες απορριμμάτων</p>		<p>Πρέσες απορριμμάτων 8m³-23m³</p>	
<p>Σύστημα παραγωγής βιοκαυσίμου</p>		<p>Ειδικό σύστημα παραγωγής βιοκαυσίμου εντός εγκατάστασης</p>	<p>Εξειδικευμένη λύση για ΠΟΤΑ ή περιοχές με μεγάλη συγκέντρωση τουριστικών μονάδων</p>

Τip για τις μικρές επιχειρήσεις: Οι μικρές επιχειρήσεις να ακολουθούν πιστά το πρόγραμμα διαχείρισης αποβλήτων που οργανώνεται από τους δήμους.

ΒΗΜΑ 6 – Οργάνωση και καταγραφή της νέας διαδικασίας διαχείρισης και ροής των αποβλήτων

Μετά την καταγραφή των αποβλήτων και την έγκριση του σχεδίου δράσης το επόμενο στάδιο είναι η καταγραφή της διαχείρισης τους σε μια εσωτερική διαδικασία. Η έγγραφη διαδικασία θα πρέπει να περιλαμβάνει τον τρόπο διαλογής των αποβλήτων, τον τρόπο διαχείρισής τους, το προσωπικό που θα εμπλέκεται και τα θέματα που αφορούν στην εκπαίδευση του. Η διαδικασία θα πρέπει να δοθεί σε όλα τα τμήματα και θα πρέπει να εκπαιδευτεί όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή του. Στο παράρτημα Ι παρουσιάζεται προτεινόμενη μορφή για τη διαδικασία.

ΒΗΜΑ 7 - Εκπαίδευση προσωπικού και ενημέρωση πελατών

7.1 Εκπαίδευση προσωπικού

Η εκπαίδευση του προσωπικού είναι μια κρίσιμη διαδικασία, καθώς χωρίς εκπαιδευμένο προσωπικό δεν είναι δυνατή η εφαρμογή των προγραμμάτων διαχείρισης αποβλήτων και ανακύκλωσης. Οι εκπαιδεύσεις πρέπει να είναι γενικές για να αναπτυχθεί η γνώση γύρω από το πρόβλημα της διαχείρισης των αποβλήτων, αλλά και ειδικές, ώστε να περιλαμβάνουν τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθεί η ξενοδοχειακή επιχείρηση. Οι εκπαιδεύσεις θα πρέπει να επαναλαμβάνονται ετησίως για όλους τους εμπλεκόμενους και κάθε φορά που εντάσσεται νέο προσωπικό.

Εκτός από τις εκπαιδεύσεις, θα πρέπει να δημιουργηθεί υλικό / πόστερ που θα αναρτηθεί σε διάφορους χώρους του ξενοδοχείου όπως κουζίνες, καντίνα προσωπικού κτλ προκειμένου να υπενθυμίζει τους τρόπους διαχείρισης των αποβλήτων και τους κανόνες ανακύκλωσης. Επίσης, προτείνεται το εκπαιδευτικό υλικό να διανέμεται και ηλεκτρονικά όπως και να υπάρχει στην ιστοσελίδα του φορέα με σκοπό να καλύπτονται και οι περιπτώσεις που κάποιος δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσει τις εκπαιδεύσεις.

Πίνακας 7.1 : Καταγραφή εκπαιδεύσεων προσωπικού

Εκπαίδευση προσωπικού – Περιγράψτε τα σεμινάρια που παρακολούθησε το προσωπικό σχετικά με τις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές ή τη διαχείριση αποβλήτων και την ανακύκλωση.	Διάρκεια της εκπαίδευσης (ώρες)	Συχνότητα της εκπαίδευσης ανά άτομο του προσωπικού	Περιγράψτε το βασικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης

7.2 Ενημέρωση πελατών

Η ενημέρωση των πελατών είναι απαραίτητη για την αύξηση της επίδοσης του προγράμματος της διαχείρισης των αποβλήτων αλλά και την προβολή της ξενοδοχειακής επιχείρησης. Η ενημέρωση των πελατών και επιβατών μπορεί να γίνει μέσω του website, μέσω των εντύπων, κατά την άφιξη στο σημείο εκκίνησης της εκδρομής κ.α. Κανένας τρόπος δεν είναι δεσμευτικός και εξαρτάται από το μείγμα των πελατών, αλλά και το είδος της επιχείρησης.

ΒΗΜΑ 8 - Παρακολούθηση, στόχοι και συγκριτική αξιολόγηση – δημιουργία δεικτών παρακολούθησης – Ετήσιες εκθέσεις αποβλήτων και ηλεκτρονικό μητρώο.

8.1 Παρακολούθηση της επίδοσης στα θέματα διαχείρισης αποβλήτων

Η παρακολούθηση της αειφορικής διαχείρισης των αποβλήτων γίνεται σε 2 στάδια.

Το **πρώτο στάδιο** αφορά την παρακολούθηση της επίδοσης στα θέματα διαχείρισης αποβλήτων σε μηνιαία βάση για το σύνολο των ρευμάτων αποβλήτων με τη χρήση δεικτών. Η επίδοση παρακολουθείται σε kg και σε kg/ημέρα. Το αρχείο παρακολούθησης θα πρέπει να τηρείται από την ομάδα διαχείρισης αποβλήτων μπορεί να έχει τη μορφή του πίνακα 8.1.α

Πίνακας 8.1.α: Μηνιαία παρακολούθηση αποβλήτων ανά ρεύμα αποβλήτων

	Απόβλητο 1 kg/μήνα	Απόβλητο 2 kg/μήνα	Απόβλητο 3 kg/μήνα	Απόβλητο 4 kg/μήνα	Απόβλητο 5 kg/μήνα
Ιανουάριος					
Φεβρουάριος					
Μάρτιος					
Απρίλιος					
Μάιος					
Ιούνιος					
Ιούλιος					
Αύγουστος					
Σεπτέμβριος					
Οκτώβριος					
Νοέμβριος					
Δεκέμβριος					

Προτείνεται επίσης και η χρήση ειδικών δεικτών προκειμένου να υπολογίζεται το ποσοστό της ανακύκλωσης και το ποσοστό εκτροπής από τον ΧΥΤΑ. Ο πίνακας 8.1.β συνοψίζει τους σχετικούς δείκτες

Πίνακας 8.1.β: Προτεινόμενοι δείκτες παρακολούθησης για την αειφορική διαχείριση των αποβλήτων

	ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	ΥΠΟΔΕΙΚΤΕΣ	Μονάδα μέτρησης
ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	Kg / διανυκτέρευση	Μη επικίνδυνα απόβλητα προς απόθεση σε ΧΥΤΑ	Kg / διανυκτέρευση
		Επικίνδυνα απόβλητα προς απόθεση	Kg / διανυκτέρευση
		Ανακυκλώσιμα υλικά προς διαχείριση	Kg / διανυκτέρευση
		Οργανικά υλικά προς κομποστοποίηση	%
		Ποσοστό ανακύκλωσης	%

Τέλος υπολογίζονται και οι βασικοί δείκτες της παρακολούθησης της διαχείρισης των αποβλήτων. Η συστηματική μηνιαία μέτρηση των δεικτών αποτελεί το βασικό εργαλείο παρακολούθησης για την επίτευξη ενός προγράμματος αειφορικής διαχείρισης αποβλήτων.

Το **δεύτερο στάδιο** παρακολούθησης είναι η υποβολή των ετήσιων εκθέσεων αποβλήτων και η ανασκόπηση του προγράμματος διαχείρισης αποβλήτων από τη διοίκηση του οργανισμού. Κάθε χρόνο και μέχρι τις 31 Μαρτίου συμπληρώνεται η έκθεση παραγωγού αποβλήτων στο ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων.

Τέλος μια φορά το χρόνο γίνεται η ανασκόπηση του προγράμματος διαχείρισης αποβλήτων καθώς και η αναθεώρηση των στόχων.

8.2 Δείκτες αριστείας

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία οι δείκτες αριστείας στη διαχείριση των αποβλήτων στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι οι παρακάτω.

- Το 84% των αποβλήτων να ανακυκλώνεται. Το ποσοστό αυτό περιλαμβάνετε και την κομποστοποίηση
- Η απόθεση των αποβλήτων μετά από διαχείριση (ανακύκλωση, κομποστοποίηση κτλ) να μη ξεπερνά το 0,16 kg ανά διανυκτέρευση

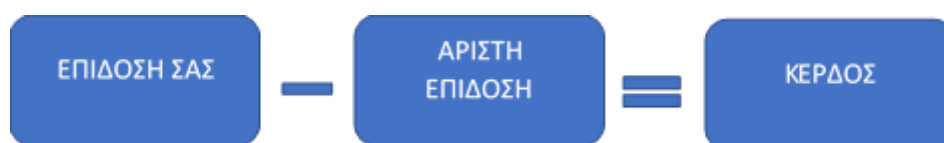
Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επίσης, βάσει βιβλιογραφίας δίνονται τυπικοί δείκτες, βάρη, για την παραγωγή αποβλήτων ανά κατηγορία καταλύματος. Καθώς η βιβλιογραφία είναι περιορισμένη αλλά και οι έρευνες ειδικά για την Ελλάδα σχεδόν ανύπαρκτες ο παρακάτω πίνακας, 8.2.α, θα πρέπει να θεωρηθεί ως γενικός και οι τιμές δεν πρέπει να θεωρηθούν δεσμευτικές, αλλά ενδεικτικές.

Πίνακας 8.2.α: Ενδεικτικά βάρη παραγωγής αποβλήτων ανά είδος καταλύματος σε κιλά ανά διανυκτέρευση

Kg/gn	ΑΡΙΣΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ	ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	ΥΨΗΛΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	ΥΠΕΡΒΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
Πολυτελή ξενοδοχεία και all inclusive κάθε κατηγορίας	<0,80	0,80-1,2	1,2-2,5	>2,5
Μέση κατηγορίας B&B	<0,40	0,40-1,00	1,00-1,5	>1,50
Χαμηλής κατηγορίας B&B	<0,60	0,60-0,80	0,80-1,5	>1,5

Πηγή: Greenhotelier – Environmental management for hotels p. 149

ΒΗΜΑ 9 – Εσωτερικές επιθεωρήσεις – Ανασκόπηση και ετήσιες αναφορές

Οι εσωτερικές επιθεωρήσεις αναφορικά με τη διαχείριση των αποβλήτων γίνονται με στόχο να ελεγχθεί η αποδοτικότητα του προγράμματος και να εντοπιστούν τα τυχόν προβλήματα. Τα θέματα της εσωτερικής επιθεώρησης περιλαμβάνουν όλο το φάσμα διαχείρισης των αποβλήτων. Ακολουθεί ενδεικτικό ερωτηματολόγιο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό.

α/α	Ερωτήσεις για εσωτερική επιθεώρηση	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Παρατηρήσεις
1	Υπάρχει πολιτική και δέσμευση από την ανώτερη διοίκηση για την αειφόρο διαχείριση των αποβλήτων;			
2	Έχει αναθεωρηθεί το αρχείο νομοθεσίας σχετικά με τις υποχρεώσεις της επιχείρησης για διαχείριση των αποβλήτων;			
3	Υπάρχει αρχείο συμβάσεων για τη διαχείριση των αποβλήτων;			
4	Έχει υποβληθεί η ετήσια έκθεση παραγωγού αποβλήτων;			
5	Έχει συσταθεί ομάδα για τη διαχείριση των αποβλήτων;			
6	Έχει γίνει σχέδιο δράσης για τη διαχείριση των αποβλήτων – Υπάρχει σχετική διαδικασία;			
7	Έχει κοστολογηθεί και αξιολογηθεί το κόστος της διαχείρισης των αποβλήτων; - έχει υπολογιστεί η αποδοτικότητα του ROI;			
8	Έχουν τεθεί στόχοι για την αειφόρα διαχείριση των αποβλήτων;			
9	Υπάρχει πρόγραμμα παρακολούθησης των αποβλήτων;			
10	Υπάρχει αρχείο δεικτών; Οι δείκτες ενθαρρύνουν την ανακύκλωση;			
11	Οι κάδοι ανακύκλωσης είναι τοποθετημένοι σε σωστά σημεία και επαρκούν;			
12	Οι κάδοι ανακύκλωσης έχουν ξεκάθαρη σήμανση; Έχουν τοποθετηθεί κάδοι σε όλα τα σημεία που παράγονται απόβλητα;			
13	Έχει γίνει εκπαίδευση του προσωπικού, υπάρχουν αρχεία εκπαίδευσης;			

48

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

14	Υπάρχει αρχείο ανασκόπησης από τη διοίκηση;			
15	Γίνεται καταγραφή των τροφίμων αποβλήτων;			
16	Περιγραφή προβλημάτων από τη διαχείριση των αποβλήτων – συνεντεύξεις με το προσωπικό			

Η εσωτερική επιθεώρηση θα πρέπει να γίνει κατ' ελάχιστον μια φορά το χρόνο από ανεξάρτητη ομάδα και τα αποτελέσματα να καταγράφονται.

ΒΗΜΑ 10 – Ανασκόπηση από τη διοίκηση

Η ανασκόπηση από τη διοίκηση γίνεται ετησίως και στόχο έχει να παρουσιάσει τα ετήσια αποτελέσματα, να παρουσιαστούν τα προβλήματα, να οριστούν οι στόχοι για την επόμενη χρονιά και να παρθούν οι αποφάσεις για τη δέσμευση των πόρων. Η ξενοδοχειακή επιχείρηση θα πρέπει να κρατάει τα πρακτικά από τη διοικητική ανασκόπηση.

Για τη διοικητική ανασκόπηση θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη

- Η επίδοση της επιχείρησης στη διαχείριση των αποβλήτων
- Τα αποτελέσματα των εσωτερικών ελέγχων
- Η πορεία των στόχων και των προγραμμάτων διαχείρισης αποβλήτων
- Τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης
- Οι προτάσεις της ομάδας διαχείρισης αποβλήτων και του προσωπικού
- Τυχόν απόψεις άλλων ενδιαφερόμενων μερών όπως γειτονία, τοπική κοινωνία, εφοδιαστική αλυσίδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΤΥΠΙΚΗΣ ΓΡΑΠΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ XXX

1. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Η διαδικασία έχει εφαρμογή στο σύνολο των λειτουργικών διεργασιών του ξενοδοχείου XXX και η εφαρμογή της είναι υποχρεωτική από όλα τα τμήματα.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Σκοπός της διαδικασίας είναι να περιγράψει τις μεθόδους διαχείρισης των αποβλήτων στο ξενοδοχείο XXX, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της διαλογής. Το σύνολο του προσωπικού εκπαιδεύεται στην αρχή της σεζόν και κατά τη διάρκεια της προκειμένου να διασφαλιστεί η εφαρμογή της διαδικασίας.

ΣΤΟΧΟΙ

1. ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ
2. ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΣΟΣΤΟΥ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ π.χ, ΚΑΤΑ 10% ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ
3. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
4. ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΕΙΚΟΝΑΣ
5. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΟΜΑΔΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

3. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στο ξενοδοχείο XXX η ανακύκλωση γίνεται τρόπος ζωής. Τα υλικά που πρέπει να ανακυκλώνονται είναι τα παρακάτω:

	ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΥΛΙΚΑ		ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΥΛΙΚΑ
1	ΧΑΡΤΙ / ΧΑΡΤΟΝΙ	9	ΚΑΜΜΕΝΑ ΛΑΔΙΑ
2	ΠΛΑΣΤΙΚΟ / ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ	10	ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ
3	ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	11	ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ
4	ΤΕΝΕΚΕΔΑΚΙΑ / ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	12	ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ / ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ
5	ΓΥΑΛΙ / ΓΥΑΛΙΝΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ	13	ΛΑΔΙΑ ΜΗΧΑΝΗΣ
6	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΩΝ	14	ΛΟΙΠΑ ΥΛΙΚΑ / ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ
7	ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	15	ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ
8	ΠΡΑΣΙΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	16	ΤΟΝΕΡ

Πρόγραμμα δράσεων έτους

Τμήμα	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Τμήμα	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης
Τμήμα	Δράση προς υλοποίηση	Στόχος δράσης	Χρονοδιάγραμμα και υπεύθυνος υλοποίησης	Κόστος δράσης

Από την αρχή της λειτουργίας του ΧΧΧ γίνονται όλες οι απαιτούμενες ενέργειες προκειμένου η ανακύκλωση να γίνεται με τρόπο, ώστε να έχει και κάποια ανταποδοτικότητα για την επιχείρηση. Για το λόγο αυτό η εταιρεία εμπορεύεται τα παρακάτω υλικά με ιδιωτικές εταιρίες συμβεβλημένες στο Ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων :

- Καμένα λάδια – μαγειρικά λάδια
- Εξοπλισμός – υλικά ανακαίνιστων

51

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Άλλα

Για τα παραπάνω υλικά γίνονται συμβάσεις διαχείρισης με αδειοδοτημένους ανακυκλωτές. Οι συμβάσεις αυτές διατηρούνται στο τμήμα προμηθειών, το οποίο είναι υπεύθυνο και για τη σχετική διαπραγμάτευση των τιμών. Για την τήρηση των συμβάσεων συμπληρώνεται ο παρακάτω πίνακας:

Είδος /(η) αποβλήτων προς διαχείριση με ιδιωτική εταιρία	Διαχειριστής αποβλήτων (Όνομα Εταιρίας) και μητρώο εγγραφής στο ΗΜΑ	Στοιχεία συμβολαίου και λεπτομέρειες διαχείρισης	Τρόπος διαχείρισης απόβλητων

Σχετικά με τις αποφάσεις διαχείρισης των αποβλήτων συμπληρώνεται ο παρακάτω πίνακας

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ XXX

ΤΜΗΜΑ	ΑΠΟΒΛΗΤΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ-ΕΤΑΙΡΕΙΑ
OFFICES – ΓΡΑΦΕΙΑ			
	PAPER – CARTONS – ΧΑΡΤΙ – ΧΑΡΤΟΝΙΑ		
	PLASTIC - ΠΛΑΣΤΙΚΑ		
	TONER – PRINTER INKS		
	ΓΕΝΙΚΑ / GENERAL WASTE		
KITCHENS - ΚΟΥΖΙΝΕΣ			
	TINS – ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΣ - ΚΟΝΣΕΡΒΕΣ		
	PAPER – CARTONS – ΧΑΡΤΙ - ΧΑΡΤΟΝΙΑ		
	PLASTIC - ΠΛΑΣΤΙΚΑ		
	ΓΥΑΛΙ		
	ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΕΣ ΦΥΑΛΕΣ		
	ΜΑΓΕΙΡΙΚΑ ΕΛΑΙΑ COOKING OIL		

52

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

	ΟΡΓΑΝΙΚΑ / ORGANIC		
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ – ΜΠΑΡ			
	ΧΑΡΤΟΝΙ – ΧΑΡΤΙ / PAPER		
	ΠΛΑΣΤΙΚΟ / PLASTIC		
	ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΣ / TINS		
	ΓΥΑΛΙ / GLASS		
	ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΜΕΝΗ ΦΥΑΛΗ		
	ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ / GENERAL WASTE		
ΠΑΡΑΛΙΑ			
	ΠΛΑΣΤΙΚΟ / PLASTIC		
	ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΣ-ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ / TINS		
	ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ / GENERAL WASTE		
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ			
	ΠΛΑΣΤΙΚΟ / PLASTIC		
	ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ / TINS		
	ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ / GENERAL WASTE		
WAREHOUSE - ΑΠΟΘΗΚΗ			
	PAPER – CARTONS – ΧΑΡΤΙ - ΧΑΡΤΟΝΙΑ		
	PLASTIC - ΠΛΑΣΤΙΚΑ		
	ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ / GENERAL WASTE		
HOUSEKEEPING - ΟΡΟΦΟΚΟΜΙΑ			
	PLASTIC – ΠΛΑΣΤΙΚΟ		
	PAPER – ΧΑΡΤΙ		
	GLASS – ΓΥΑΛΙ		
	ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ / GENERAL WASTE		

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ XXX

ΜΑΙΝΤΕΝΑΝΣΕ – ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	ΑΠΟΒΛΗΤΑ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ	ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΝΤΑΙ
	BATTARIES – ΜΠΑΤΑΡΙΕΣ		
	LAMPS – ΛΑΜΠΤΗΡΕΣ		
	APPLIANCES – ΣΥΣΚΕΥΕΣ		
	MACHINE OILS – ΛΑΔΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ		

Γίνονται τακτικές συναντήσεις προκειμένου να αποτυπώνονται προβλήματα και να δίνονται κατευθυντήριες οδηγίες.

4. ΑΡΧΕΙΑ – ΤΗΡΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το τμήμα προμηθειών και η ομάδα διαχείρισης αποβλήτων διατηρούν σχετικά αρχεία παρακολούθησης της ανακύκλωσης μη επικίνδυνων και επικίνδυνων υλικών. Τα αποτελέσματα αποτυπώνονται σε μηνιαίους δείκτες παρακολούθησης.

	Πληρότητα	Συνολικές ποσότητες αποβλήτων					Παραγωγή αποβλήτων ανά διανικτέρευση				
		Απόβλητο 1	Απόβλητο 2	Απόβλητο 3	Απόβλητο 4	Απόβλητο 5	Απόβλητο 1	Απόβλητο 2	Απόβλητο 3	Απόβλητο 4	Απόβλητο 5
Ιανουάριος											
Φεβρουάριος											
Μάρτιος											
Απρίλιος											
Μάιος											
Ιούνιος											
Ιούλιος											
Αύγουστος											
Σεπτέμβριος											
Οκτώβριος											
Νοέμβριος											
Δεκέμβριος											

Για τον υπολογισμό των δεικτών παρακολούθησης τηρούνται σχετικά αρχεία ανά τμήμα σε χειρόγραφα ή ηλεκτρονικά έντυπα.

	ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	ΥΠΟΔΕΙΚΤΕΣ	Μονάδα μέτρησης
ΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	Kg / διανυκτέρευση	Μη επικίνδυνα απόβλητα προς απόθεση σε ΧΥΤΑ	Kg / διανυκτέρευση
		Επικίνδυνα απόβλητα προς απόθεση	Kg / διανυκτέρευση
		Ανακυκλώσιμα υλικά προς διαχείριση	Kg / διανυκτέρευση
		Οργανικά υλικά προς κομποστοποίηση	%
		Ποσοστό ανακύκλωσης	%

Ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων

Κάθε χρόνο μέχρι 31-3 συμπληρώνεται υποχρεωτικά το ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της νομοθεσίας

Το ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων συμπληρώνεται στο <http://wrm.ypreka.gr/>

5. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στην αρχή της σεζόν γίνεται αναλυτική εκπαίδευση όλου του προσωπικού για τα θέματα της διαχείρισης των αποβλήτων. Οι εκπαιδεύσεις καταγράφονται από το τμήμα προσωπικού. Στους πίνακες ανακοινώσεων του προσωπικού και στους χώρους εργασίας και επί των κάδων τοποθετούνται επίσης σημάνσεις που επεξηγούν απλά τη διαδικασία διαχείρισης των απόβλητων. Αντίστοιχη ενημέρωση γίνεται στο προσωπικό που προσλαμβάνεται στα μέσα της σεζόν από τους αντίστοιχους τμηματάρχες. Οι εκπαιδεύσεις καταγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Εκπαίδευση προσωπικού – Περιγράψτε τα σεμινάρια που παρακολούθησε το προσωπικό σχετικά με τις βέλτιστες περιβαλλοντικές πρακτικές ή τη διαχείριση αποβλήτων και την ανακύκλωση.	Διάρκεια της εκπαίδευσης (ώρες)	Συχνότητα της εκπαίδευσης ανά άτομο του προσωπικού	Περιγράψτε το βασικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης

6. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

Στο ξενοδοχείο XXX δίνεται μεγάλη έμφαση στην προώθηση των δράσεων αειφορικής διαχείρισης των αποβλήτων στους πελάτες των ξενοδοχείων. Ειδικότερα οι δράσεις προωθούνται στους πελάτες από τις δημόσιες σχέσεις, αλλά και σε άλλα σημεία όπως στους εξωτερικούς χώρους του ξενοδοχείου μέσω κοινόχρηστων κάδων ανακύκλωσης.

Για το σκοπό αυτό σχεδιάζονται μηνύματα σχετικά με την ανακύκλωση στους πελάτες. Επίσης ετησίως διοργανώνονται δράσεις καθαρισμού όπως το Clean up the med, make holidays greener, τοπικές δράσεις.

7. ΟΡΙΣΜΟΙ

Απόβλητα: Κάθε ουσία ή αντικείμενο το οποίο ο κάτοχος του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίπτει.

Επικίνδυνα απόβλητα: Τα απόβλητα που εμφανίζουν μια η περισσότερες από επικίνδυνες ουσίες.

Γενικά απόβλητα: Το σύνολο των απορριμμάτων που δεν κατατάσσονται ως επικίνδυνα ή ανακυκλώσιμα και διαχειρίζονται από το Δήμο.

Διαχείριση αποβλήτων: Η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας αυτών. Περιλαμβάνει τις ενέργειες που ακολουθούν τα ξενοδοχεία προκειμένου να καταγράψουν, να συλλέξουν και να διαχειριστούν αποτελεσματικά τα απόβλητα.

Συλλογή αποβλήτων: Η συγκέντρωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής διαλογής και της προκαταρκτικής αποθήκευσης με σκοπό τη μεταφορά τους σε εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων ή άλλη επεξεργασία.

Ανακύκλωση: οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα υλικά ή ουσίες που προορίζονται να εξυπηρετήσουν έναν σκοπό.

Πρόληψη: Τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μια ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα, και τα οποία μειώνουν:

56

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Α) την ποσότητα των αποβλήτων μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων.

Β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία.

Γ) την περιεκτικότητα των υλικών και των προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες.

Χαρτογράφηση αποβλήτων: Είναι η διαδικασία της σχηματικής αποτύπωσης των παραγόμενων αποβλήτων στα διάφορα τμήματα. Στη διαδικασία αυτή δεν αποτυπώνονται τα υγρά απόβλητα που αποτελούν αντικείμενο άλλης διαδικασίας.

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΟ / ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ / ΧΑΡΤΙ

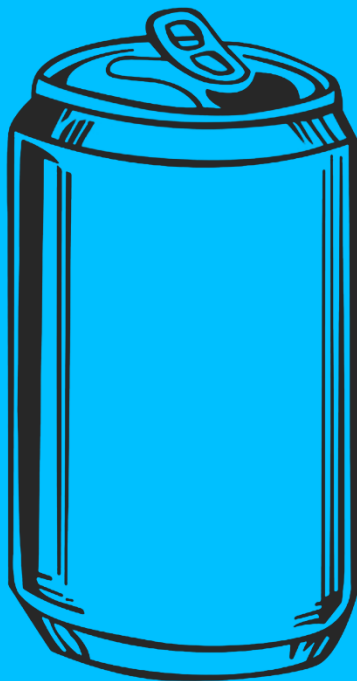
**ΕΔΩ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ, ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ,
ΧΑΡΤΙΟΥ**

**RECYCLE HERE
PLASTIC, ALUMINUM,
PAPER**

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ / ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΣ

ΕΔΩ **ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ**
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ / ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΥ

RECYCLE HERE
TINS / ALUMINUM

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

59

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΓΥΑΛΙ

ΕΔΩ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
ΓΥΑΛΙΟΥ

RECYCLE HERE
GLASS

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

60

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΟ

ΕΔΩ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
ΠΛΑΣΤΙΚΟΥ

RECYCLE HERE
PLASTIC

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

61

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΚΤ
Επενδύουμε στον άνθρωπο
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΣΠΑ
2014-2020
ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΧΑΡΤΙ

ΕΔΩ **ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ**
ΧΑΡΤΙΟΥ

RECYCLE HERE
PAPER

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

62

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επενδύουμε στον άνθρωπο
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΚΑΔΟΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

ΟΡΓΑΝΙΚΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ

**ΕΔΩ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ
ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ**

**RECYCLE HERE
ORGANICS
FOR COMPOST**

REDUCE. REUSE. RECYCLE.

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1.1 Νομικές υποχρεώσεις διαχείρισης αποβλήτων κατά τη φάση κατασκευής μιας ξενοδοχειακής μονάδας

- Τα απόβλητα που θα προκύπτουν κατά τη φάση κατασκευής του έργου να συλλέγονται σε κατάλληλους χώρους εντός του εργοταξίου ή/και σε κατάλληλους περιέκτες
- Τα προϊόντα εκσκαφών που θα προκύψουν κατά τις εργασίες κατασκευής του έργου, κατά προτεραιότητα να αξιοποιηθούν για την κάλυψη των διαφόρων αναγκών του έργου, όπως π.χ. γεωμορφολογική εξομάλυνση επιμέρους χώρων/ τμημάτων του έργου, στήριξη πρανών κ.λπ., λαμβάνοντας κάθε δυνατή μέριμνα για την ελαχιστοποίηση της αλλοίωσης της υφιστάμενης μορφολογίας του εδάφους της περιοχής
- Τυχόν πλεονάζοντα προϊόντα εκσκαφών και τα μη επικίνδυνα απόβλητα κατασκευών και κατεδαφίσεων να διαχειρίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 36259/2010 (ΦΕΚ Β' 1312) κοινής υπουργικής απόφασης όπως εκάστοτε ισχύει
- Η διαχείριση των μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων να πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ Β' 1909) κοινή υπουργική απόφαση και στο Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24), όπως εκάστοτε ισχύουν. Η διαχείριση των αποβλήτων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α' 179) περί εναλλακτικής διαχείρισης αποβλήτων, όπως εκάστοτε ισχύει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού και τις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότησή του και σύμφωνα με τις απαιτήσεις και προδιαγραφές των αντίστοιχων εγκεκριμένων από το ΥΠΕΚΑ συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης
- Να τοποθετηθούν στον χώρο του εργοταξίου κατάλληλοι κάδοι για την συλλογή των αστικού τύπου στερεών απορριμμάτων. Τα απόβλητα αυτά είτε θα παραλαμβάνονται από απορριματοφόρα οχήματα του οικείου ΟΤΑ, εφόσον

εξυπηρετείται η περιοχή του έργου, είτε θα μεταφέρονται στο πλησιέστερο σημείο συλλογής απορριμμάτων του οικείου ΟΤΑ

- Η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων να διεξάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Ειδικότερα, τα επικίνδυνα απόβλητα να συλλέγονται σε κατάλληλα στεγανά δοχεία και να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες εταιρείες συλλογής και μεταφοράς επικίνδυνων αποβλήτων. Στην περίπτωση που πραγματοποιείται προσωρινή αποθήκευση των αποβλήτων αυτών να φυλάσσονται κατάλληλα συσκευασμένα σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο εντός του εργοταξίου, ο οποίος να πληροί τις προδιαγραφές που ορίζονται στο Κεφάλαιο 2 της υπ' αριθμ. 24944/2006 (ΦΕΚ Β' 791) κοινής υπουργικής απόφασης όπως εκάστοτε ισχύει

1.2 Νομικές υποχρεώσεις κατά τη φάση λειτουργίας μιας ξενοδοχειακής μονάδας

- Η προσωρινή αποθήκευση αστικών αποβλήτων του έργου να γίνεται κατά τρόπο υγειονομικά αποδεκτό και οι κάδοι των απορριμμάτων να διατηρούνται σε άριστη κατάσταση
- Η συλλογή των μη επικίνδυνων στερεών αποβλήτων που προσομοιάζουν με τα οικιακά να γίνεται είτε από τον οικείο Δήμο είτε από αδειοδοτημένη εταιρεία για την συλλογή και μεταφορά αποβλήτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ Β' 1909) κοινή υπουργική απόφαση, το Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α' 179) και το Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24), όπως εκάστοτε ισχύουν
- Εφόσον υπάρχει η κατάλληλη υποδομή στην περιοχή, να τοποθετηθούν κάδοι ανακύκλωσης εντός της εγκατάστασης για την χωριστή συλλογή των υλικών συσκευασίας (χαρτί, γυαλί, πλαστικό μέταλλο) και τα απόβλητα υλικά συσκευασίας να δίνονται για ανακύκλωση είτε στους ειδικούς κάδους του οικείου Δήμου είτε σε αδειοδοτημένες εταιρείες συλλογής και διαχείρισης σύμφωνα με το Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α' 179), όπως εκάστοτε ισχύει
- Τα υπόλοιπα ρεύματα αποβλήτων που εμπίπτουν στην εναλλακτική διαχείριση (λιπαντικά έλαια, συσσωρευτές, ηλεκτρικές σήλες, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένων των λαμπτήρων, ελαστικά, οχήματα τέλους κύκλου ζωής) να συλλέγονται και να παραδίδονται σε

65

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αδειοδοτημένους συλλέκτες ή σε εγκεκριμένα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, σύμφωνα με το Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ Α' 179) και τις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του

- Τα επικίνδυνα απόβλητα, να συλλέγονται και να αποθηκεύονται χωριστά σε ειδικούς χώρους κατάλληλα συσκευασμένα και να παραδίδονται σε εταιρείες οι οποίες διαθέτουν σχετική άδεια για τη συλλογή, μεταφορά και διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. ΗΠ 13588/725/2006 (ΦΕΚ Β' 383) κοινή υπουργική απόφαση όπως εκάστοτε ισχύει
- Τα στερεά που συλλέγονται στην μονάδα εσχάρωσης της μονάδας βιολογικής επεξεργασίας να συλλέγονται, απομακρύνονται και διαχειρίζονται από τον οικείο Δήμο είτε από αδειοδοτημένη εταιρεία συλλογής αποβλήτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ Β' 1909) κοινή υπουργική απόφαση και στο Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24), όπως εκάστοτε ισχύουν.
- Η παραγόμενη ιλύς από την επεξεργασία των αστικών υγρών αποβλήτων να απομακρύνεται από αδειοδοτημένο συλλέκτη ή νόμιμο βυτιοφόρο και να διαχειρίζεται από αδειοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης (ενδεικτικά Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων του Δήμου, ΧΥΤΑ, αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης ιλύος κ.λπ.) σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 (ΦΕΚ Β' 1909) κοινή υπουργική απόφαση και του Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ Α' 24) όπως εκάστοτε ισχύουν
- Να τηρείται χρονολογικό αρχείο με τις ποσότητες των αποβλήτων, τη φύση, την προέλευση και ανάλογα με την περίπτωση, τον προορισμό, τη συχνότητα συλλογής και τον τρόπο μεταφοράς τους και σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 20 του Ν. 4042/12
- Να τηρείται το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων – ΗΜΑ - Ο φορέας του έργου και εφόσον απαιτείται οφείλει σύμφωνα με την υπ. αριθ. 43942/4026/16 ΚΤΑ (ΥΕΚ2992/Β/19-9-2016) όπως αυτή τροποποιήθηκε από την με αριθμ. πρωτ. οικ1/1/2-01-2017 ΚΤΑ να συνδεθεί με το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ), πραγματοποιώντας όλες τις ενέργειες που η παραπάνω ΚΤΑ ορίζει. Ειδικότερα, ο φορέας της δραστηριότητας **υποχρεούται μέχρι 31 Μαρτίου** κάθε έτους στην ηλεκτρονική υποβολή και καταχώριση στο ΗΜΑ Ετήσιας Έκθεσης Αποβλήτων, με στοιχεία για τα απόβλητα που παρήγαγε ή / και διαχειρίστηκε κατά τον προηγούμενο

66

Π2 - ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

χρόνο - Το Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων (ΗΜΑ) είναι μια ηλεκτρονική υπηρεσία (4^{ου} επιπέδου) που παρέχεται από το Υπουργείο και περιλαμβάνει την ηλεκτρονική εγγραφή των υπόχρεων φορέων (Επιχειρήσεις και Οργανισμοί) στο μητρώο και παράλληλα υποστηρίζει την καταχώριση των δραστηριοτήτων τους (Εγκαταστάσεις και δραστηριότητες Συλλογής-Μεταφοράς) σε συνδυασμό με τη δήλωση των αποβλήτων που διαχειρίζονται και των αδειών που τα τεκμηριώνουν. Καλύπτει επίσης την υποχρέωση για υποβολή της Έκθεσης Αποβλήτων σύμφωνα με τους νέους πίνακες που έχει καταρτίσει ομάδα εργασίας του ΥΠΕΝ. Επίσης, παρέχει τη δυνατότητα στους διαχειριστές του ΗΜΑ, να παράγουν αναφορές με επεξεργασία των στοιχείων που έχουν εισαχθεί στο πληροφοριακό σύστημα από τους υπόχρεους χρήστες. Υπόχρεοι εγγραφής στο ΗΜΑ είναι επιχειρήσεις / δραστηριότητες, παραγωγοί αποβλήτων, που υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση (έχουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων ή υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις)

- Να ακολουθείται το τοπικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων που έχει εκπονηθεί από όλους τους ΟΤΑ

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

